Lietuva
Tėvynė Mūsų
Tu -
Didvyrių
Žemė !

Leidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA
Published by Lithuanian
Regeneration Association

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL

Telef: FR 6-5416

"Entered as second class matter at the post office at Chicago, Illinois."

EINA SEPTYNIOLIKTUS METUS | 1963 SAUSIO - JANUARY 10 | Nr.1/894

LIETUVOS VAIKAI!

Nenuleiskite ginklų ir nepraraskite vilties kovoje už Tėvynės laisvę!

Kova be kompromisų. Priešas ardo mūsų gretas. Lietuva bus laisva! Siekime politinės vienybės

Mūsų Tėvynė ir šiais metais dar vis yra priešo okupuota ir ten likusiems mūsų broliams ir sesėms vargo ir kančių dalia dar nebaigta.

Mes su didele užuojauta jungiamės mintimis su jais ir viltingai tikime, kad sunkioji nedalia vieną dieną pasibaigs ir iškankinta tauta susilauks savosios laisvės ir nepriklausomybės.

Mūsų didžioji pareiga - ištęsėti tuos kilnius pažadus, kurie buvo duoti apleidžiant kraštą, kad mes visada ir visur išliksime ištikimi savai tautai sunūs ir dukros, kad mes kovosime už tautos laisvę visais mums galimais ginklais, be nuovargio, be nusiminimo, ryžtingai ir atkakliai.

Toji kova yra be kompromisų, - arba laimės tiesa, teisingumas ir laisvė, arba - pasaulį užvaldys brutali komunizmo teorija, nužmogindama žmogų, atimdama jam viltį ir laisvę.

Priešas kovoja visais frontais! Kovoja nevargdamas ir nesustodamas visais ginklais. Jis puola visą laisvąjį pasaulį atvirai ir kovoja ardydamas jį iš vidaus. Tos ardomosios kovos rezultatus juntame ir mes - išeivija. Jau ne vienas nulenkė galvą šioje kovoje ir nuėjo priešo tarnybon. Turime ir maskuotų komunizmo agentų.

Mūsų budrumas ir ryžtingumas turi nemažėti - mūsų ginklai turi aštrėti! Gangrenuojamąją komunizmo bacilomis išeivijos dalį turime be pasigailėjimo nurašyti iš lietuvių tautos eilių, kad toji liga neužkrėstų sveikosios mūsų tautos kūno dalies.

Teduoda mums jėgų ir įkvėpimo darbams mūsų didinga tautos praeitis ir apsišarvavę nepalaužiamu tikėjimu į teisingumo laimėjimą, mes sulauksime savosios tautos laisvės dienų!

Lietuva bus laisva! Tai motto mūsų visiems darbams! O kad tie darbai sėkmingiau būtų atlikti, susiprasikime dabar, jei nesupratome netolimoje praeityje, kad tik mūsų vienybėje glūdi mūsų jėga ir pilnas pajėgų išnaudojimas kovai dėl Lietuvos laisvės.

Tebūnie Naujieji 1963 metai mūsų tęsiamoje laisvės kovų grandyje garbingi ir vaisingi darbais!

ŽAISMAS UGNIMI TEBESITĘSIA

Rašo: J.Kadagys

Nežiūrint pasiekto laimėjimo Kubos konflikte, Amerika neišnaudojo savo pozicijos tvirtumo ir, atrodo, pakilusi į tą konflikta aru, nusileidžia mažiuku žvirbleliu.

Štai, į Amerikos ambasadą Maskvoje atbėga ir pasilepia keliolika šeimų, atvykusių net iš Sibiro! Jie skundėsi, kad juos persekioja už religinius įsitikinimus.

Amerikiečiai šaltai juos atidavė budeliams į rankas, net nebandydami ginti tų nelaimingųjų žmonių... Koks laukia jų likimas, - aišku.

Keista... Kai po Vnegrijos sukilimo amerikiečių ambasadoje pasislėpė kardinolas Minčenty - tvarkoj. Ten jis tebelaikomas ir dabar. Kai tokios pat globos paprašė skurdūs vargdieniai rusai, - jie buvo atiduoti mirčiai. Keistas tas krikščioniškas pasaulis...

Konge amerikiečiai JTO rankomis baigia "nugalėti" jiems palankų Katangos prezidentą Tašombe ir jo vieton į valdžią stuma labai abejotinos ištikimybės Vakarams Kongo valdžią... Atrodo, kad gyventojų apsisprendimui ten nėra vietos..

JTO gen. sekretoriumi buvo išrinktas U.Thant, - komunizmo simpatikas.

Nesenai įvykusiame amerikiečių žurnalistų suvažiavime Čikagoje buvo išaiškinta, kad U.Thant savo įsitikinimais yra tikras marksistas.

Nesenai pats U.Thant skaitė paskaitą Hopkins universitete, kur gan aiškiai išryškino savo pažiūras pagrindiniais užsienio politikos klausimais. Jis čia kaltino Vakarus, kad šie nesupranta ar nenori suprasti Chruščiovo gerų norų... Jis įsakmiai pabrėžė, kad Chruščiovas ir jo režimas yra skirtingas nuo Stalino, esą su juo dabar galima "sugyventi"... /O pats ponas Nikita Chruščiovas; besilankydamas Amerikoje, aiškiai visiems sakė, kad jis... Vakarus, taigi ir Ameriką, palaidos! / Pono U,Thant nuomone, Nikita turi didelių nuopelnų dėl taikingo Kubos klausimo išsprendimo ir, jo nuomone, visi klausimai ir ateityje turėtų būti sprendžiami tuo keliu. U.Thant pabrėžė, kad Chruščiovas tikrai karo nenori /mūsų nuomone, jis dar negali susilyginti apsiginklavimu su amerikiečiais, už tai karo ir "nenori"./ ir už dabar vedamą šaltąjį karą, esą, kalti tik Vakarai...

U.Thant palankumas Kremliui jau buvo pastebėtas ir anksčiau. Pav. jis pereitų metų antroje pusėje slaptai susitarė su Kremlium ir įsteigė Maskvoje dviejų metų mokyklą, kurioje bus ruošiami Rusijos piliečiai JTO tarnybai! Tos mokyklos išlaikymas kainuoja $101.200. Maskvai tai labai paranku: Vakarai apmokės jiems už gerų šnipų parengimą!

Dabar, kada Rusijai pavyko pravesti į JTO sekretoriaus postą sau palankų žmogų, aišku, sunku besitikėti kokių bešališkų sprendimų. Štai, kad ir Congo avantiūra: ten sutvarkyti palankų Vakarams Tašombę tuoj buvo pasiųsta kariuomenė, o kai vengrai sukilo... tuoj nuraimo Nikitą, kad... Vakarai nesikiš į "vidaus" reikalus... Kokie gi tie "vidaus" reikalai? Argi Congo avantiūra nėra kruvinas kišimąsis į Congo vidaus reikalus?

Vakarai, o ypač galingoji Amerika, vis dar tebežeidžia ugnimi ir neranda jėgos pažvelgti tikrovei į akis.

Iš viso JTO ateitis yra labai miglota. Prancūzija visai atšalusi JTO reikalams, nes kadaise JTO, prancūzų nuomone, kišosi į Prancūzijos vidaus reikalus užtardama Alžyro sukilėlius... Portugalija tik dėl "tradicijos" sėdi JT-ose. Pietų Afrika praktiškai nedalyvauja organizacijos gyvenime... Amerika moka beveik visą išlaikymą.. Rusai visai nemoka... c savai propagandai mielai naudoja JTO tribūną, kaip labai palankią ir gerą.

Šiuo metu JTO susidaro tiesiog komiška padėtis. Naujos Afrikos tautos sudaro didelį bloką ir skaičiuojant balsus, turi dabar lemiančią padėtį. Betgi, visas Afrikos kontinentas sudėjus į krūvą neatsveria vienos Amerikos nei gyventojų skaičiumi, nei ekonominiu pajėgumu. O turi visi po vieną balsą...

Dauguma naujų negrų valstybių kol kas neturi jokio patyrimo politniame darbe, už tai juodojo bloko balsai kartais keistokai remia net ir jiems nepalankius reikalus. JTO dažnai mini ir "kovoja" su kolonializmu, bet niekad neužsimena apie rusų kolonializmą...

Tokioje maišatyje, aišku, JTO ateitis yra labai netikra ir visai galimas dalykas, kad ji numirs ta pačia mirtimi, kaip mirė garsioji Ženevos Tautų Sąjunga.

Rusija, gavusi stiprų pažeminantį smūgį Kubos avantiūroje, galimas dalykas, bus kiek ramesnė šiais metais ir tokie klausimai, kaip Berlyno ir kiti nebebus su tokiu aštriu arogantiškumu statomi ir keliami.

Bet visvien pasaulis nebus ramus, nes kiršinimo akcijai ir diversijai duris komunizmui nebuvo užtrenktos. O progą Amerika turėjo labai didelę, bet ji praleista neišnaudojus galimybių.

JŪS IR VĖL MELUOJATE, "DRAUGAI"!

Maskvos leidžiamas lietuvių kalba laikraštis "Tėvynės Balsas" Nr.83,1962m.talpina nuotrauką,kurioje parodoma Minske 1941 metais pakar ta moteris-šnipė,o jos užnugaryje matome...grupę lietuvių karių /!/,kaip juos vadina "Impulevičiaus žudikų",kurie,atseit,ją bus pakorę.

Jau iš karto matosi,kad toji nuotrauka yra nevykęs falsifikatas.Nereikia nei didelio žinovo,kad pasakytų,jog moteris toje nuotraukoje yra įmontuota.

Štai mes patiekiame to įvykio neklastotą nuotrauką,kurioje matome tą pačią moterį apsuptą vokiečių karių,lydėjusių ją ir kitus du šnipus į pakorimo vietą.Jai ant krūtinės užkabinta lenta su užrašu,aiškinančiu už ką ji yra kariama.Tas užrašas išliko jai ant krūtinės iki pat palaidojimo."Tėvynės Balso" falsifikate-nuotraukoje toji moteris rodoma be tos lentos-užrašo. Nejaugi vokiečiai būtų leidę jūsų fotografui tą užrašą nuimti bedarant nuotrauka?...Visose nuotraukose,kurias čia naudojame,nesimato niekur nei vieno lietuvio kario! Vokiečiams talkos prie šio darbo nereikėjo,jie,kaip ir jūsų enkavedistai,tokius "teatrus" patys su malonumu atlikdavo...

Vaizdingesniam jūsų klastojimų demaskavimui mes patiekiame dar vieną originalią nuotrauką,kur Minske,tuo pat laiku,bet kitoj vietoj, kaip matote netoli Raudonosios Armijos namų /Dom Krasnoj Armiji/,buvo pakarta kita moteris-šnipė,partizanė, kurios bute prisilaikė ta visa bolševikų šnipų grupė. Ji turi irgi lentą su užrašu.Vokiečiai visus šnipus kardavo su tokiomis lentomis...Ir čia nematome nei arti,nei tolumoje jokio lietuvio kario!

Pabaigai mes jums patiekiame ir trečią staigmeną: štai pasižiūrėkite į tą civiliais rūbais apsirengusį vyrą...Jis "jūsų"žmogus! Tai buvęs raudonosios armijos II-ojo rango intendantas Rodzianko.

1941m.vasarą,kai jo daliniai vokiečių buvo sumušti, norėdamas išvengti vokiečių nelaisvės,jis slapstėsi, o vėliau Minske įsijungė į tą "tarybinių didvyrių" grupę, kuri išaiškinta buvo visa iškarta ir šiose egzekucijose joks lietuvis nedalyvavo.

Kai vienas iš tos "didvyrių"grupės pakliuvo į vokiečių rankas - Rodzianko,jis, gelbėdamas savo gyvybę,ramiausiai /kaip tikras rusų "didvyris!/ išdavė visus savo kovos draugus ir drauges,kurių nuotraukas mes ir jūs rodote.Tie visi korimai buvo jūsų "didvyrio"Rodziankos išdavimo rezultatas. Rodzianko kartuvių išvengė ir buvo išsiųstas į belaisvių stovyklą...Kadangi jūsų sistemoje išdavikai turi garbingą vietą,nes jūs visur remiatės išdavikais,- mes siūlome susirasti tą išdaviką ir jį apdovanoti Kutuzovo ordinu,vieton kaltinus visai nekaltus lietuvius karius, kurių didžiausias "nusikaltimas"buvo tas,kad jie kovojo prieš visų tautų pabaisą komunizmą.

Tragiškiausia jūsų pamfle to /kuris vadinasi"Tėvynės Balsu"..../ dalis yra ne jūsų aiškiai klastotos nuotraukos,bet spausdinami nelaimingųjų lietuvių karių, patekusių į jūsų kruvinas rankas,taip vadinami "prisipažinimai"...Jie sukrečia kiekvieną dorą širdį šiurpu...Mes ir visas laisvasis pasaulis puikiai žinome,kokiomis priemonėmis yra išgaunami tokie "prisipažinimai"...Juk savo laiku net komunizmo kūrėjai,kaip Bucharinas,Rykovas,Radekas ir kiti "nuoširdžiai" prisipažino buvę...kapitalistų agentais...ir patys prašė sau aukščiausios bausmės!

Stalinas jų prašymą išklausė ir visus sušaudė...Jei Stalinas būtų bent susapnavęs,kad jo patikėtinis,dabartinis jūsų bosas Nikita, po jo mirties išmes jį iš mauzulėjaus į kapinių patvorį...ir Nikita būtų "prisipažinęs" ir maldavęs Stalino jį...sušaudyti.

Jūs,Maskvos samdiniai,išgavote iš tų nelaimingų mūsų brolių "prisipažinimus" ir juos sušaudėt. Ne jie pirmieji žuvo dėl tėvynės meilės.Lietuva sudėjo dideles ir kruvinas aukas savo kovoje dėl laisvės ir tikėkite - ateis diena kada neteisingai pralietas kraujas kris ant jūsų galvų,nelaimingi Lietuvos išdavikai!

SKUBANČIAM SKAITYTOJUI

Žurnalistai ieško "Centro Valdybos"

Nesenai buvusiame Kultūros Kongrese buvo didelė spaudos sekcija kun.Dr.Juozo Prunskio vadovaujama.Toje sekcijoje niekas neužsiminė apie reikalą organizuoti lietuvius žurnalistus.Daugiausia girdėjosi žodžiai "klebonai" ir "seselės kazimierietės". Tik praėjus Kongresui,susirinko būrelis Čikagos žurnalistų /ten buvo ir kun. Dr. Prunskis/ ir nutarė ieškoti kur dingo prieš daugelį metų išrinktoji Centro Valdyba.

Ne tai linksma,ne tai liūdna,kad taip yra.Atsirado ir naujas populiarus žurnalistas -Šulas/Edvardo ir Juozo Šulaičio dėdė/,kurs dirba DRAUGO spaustuvėje.Jis gavo net vienu balsu daugiau,nei Gintneris.Bet pirmininku vėl išrinktas Antanas Gintneris. Šulas -vicepirmininku.Zalatorius-iždininku ir Andrašiūnas /buvęs Čikagos tautininkų pirmininkas/ sekretoriumi. Šulas nepriklausomje Lietuvoje buvo ne Šulas,bet Šulaitis ir buvo didelė figūra valstybės gyvenime:Darbo Rūmų pirmininkas.

Šiuo laiku Čikagos žurnalistai turi apsčiai pinigų- $ 726. 55.

Jasaitis vietoj Vaičiūno

JAV LB Centro Valdyba/kurios pirmininku yra J.Jasaitis/turėjo Informacijos Komisiją,kurios pirmininku buvo Jonas Vaičiūnas.Dabar Vaičiūnas iš darbo pasitraukė.Jis viešai per posėdį pareiškė, kad CV pirmininkas neduoda jam svarbių darbų dirbti.Pavyzdžiui,neduoda redaguoti biuletenio,šokių šventei reklamuoti liko sudaryta kita komisija ir panašiai.Todėl jis mano,kad reikia iš komisijos pirmininko posto pasitraukti.Jasaitis čia pat pažymėjo,kad,girdi,Vaičiūnui nevertėtų nusiminti,jeigu atsiranda kas padeda jam dirbti.Juk darbo daug.O dėl atsistatydinimo,tai Vaičiūnas nebuvo skirtas,-jis buvo žurnalistų kolegų išrinktas. Taigi su rinkėjais reikia ir tartis,ką ir kaip toliau daryti.Visų pasitarimų rezultatas toks,kad ateityje pirmininkas nebebus renkamas,o kai bus reikalas,pirmininkaus pats Jasaitis /Jasaitis yra Vaičiūno pusbrolis/.Žinoma,čia nieko dramatiško nėra.Bet atsiranda keistoka tradicija.Prieš tai Gediminas Galva buvo sukūręs Informacijos Žinybą,su labai plačiais planais ir užsimojimais.Atsirado "nuomonių skirtumas" su Barzduku ir Galva /labai panašiai kaip ir Vaičiūnas/ pasitraukė.O ta "Žinyba" nuo to laiko niekada nebebuvo minima spaudoje. Turbūt "mirė".

Vaičiūnas buvo sukūręs "informacijos tarnybą",kurią vėliau perkrikštijo į "komisiją".Dabar Vaičiūno nebėra ir niekas jo vieton neberenkamas... Užburta ta bendruomenės informacija...toks įspūdis.

Rašo:Julius Šakelė

JONAS JASAITIS
JAV LB CV Pirmininkas

JURKŪNO KOMISIJA GERA,BET PAVOJINGA

A.Musteikis /DIRVOS XII. 10d.laidoje/rašo šitaip:

"Šia proga vėl norėčiau priminti ALTS centrui,kad jis kuo greičiau sudarytų inž.J. Jurkūno siūlomą planavimo komisiją.Ji turėtų ne tik planuoti,bet pirmiausia išanalizuoti kultūrinį ir politinį veikimą krašto vadavimo srityje ir po to padaryti atitinkamą pasiūlymą ALTS Centro Valdybai,kuri galėtų imtis konkrečių žygių tiems dviems veiksniams suderinti. Reikia kultūrinį-politinį klausimą paversti studijinio objektu ir vieną kartą padaryti principinį nutarimą."

Kas gi galėtų peikti Jurkūno ir Musteikio minitis? Norėtųsi tik jųjų paklausti: kokiam gi tikslui yra renkamos ALTS Centro Valdyba ir Taryba? Ir norėtųsi priminti visiems žinomą dalyką:jei nori atsikratyti darbo ir reikalą gražiai palaidoti - išrink komisiją!

Duok,Viešpatie,kad aš klysčiau...

ŠALČIAUS KELIAIS

Niekas turbūt tiksliai nežino,koki yra tie "Šalčiaus keliai" ir kuo jie skiriasi nuo Narkeliūnaitės kelių arba nuo Rastenio peršamų komunistinių teorijų studijų.Dabar VIENYBĖ užpuolė R.Kezį, kad jis pasuko "Šalčiaus keliais". Mat Kezys lankėsi Helsinkyje ir kalbėjosi su komunistais-komjaunuoliais.Pats Kezys tą kelionę aprašė DIRVOJE.Tie,kurie Kezį pažįsta, šoko spaudoje jį ginti.Deja, šias eilutes rašąs neturėjo progos Kezį pažinti.Tik skaitė apie jį.Betgi tie,kurie aktyviai kovoja prieš bendradarbiavimą su okupuota Lietuva mano,kad Kezio žygis tą kovą susilpnino.Kezio pavyzdžiu /nuoširdžiai ar ne/ ir kiti nori pagrįsti savo prosovietiškus žygius.

Kokias knygas reikia skaityti

Klausimas reikalingas ir svarbus.Bet naivus būtų tas, kas /jų tarpe ir aš/ mėgintų atsakyti trumpame spaudos puslapyje.Tai kodėl visdelto rašau? Redaktorius Kaulėnas man parodė keletą Laisvosios Lietuvos skaitytojų laiškų, kuriuose klausiama kur gauti nusipirkti tokią ar tokią knygą, arba visai neprašant"parecenzuojama" viena ar kita knyga. Aišku,tai ne lietratūros kritikų nuomonė.Kiek jos vertingos -nesiimu spręsti.Bet man atrodė,kad jos gali būti nors truputį įdomios tiems,kas knygas rašo,leidžia ir parduoda.

Neduodu čia tų laiškų ištraukų.Duodu tik būdingesnes santraukas.Beto,vieno kito paklausiau ir "gyvu žodžiu". Ir "gyvu žodžiu"gavau atsakymą.Matysite,kad kai kurie pasisakymai gal per daug"entuziastingi".Bet Naujųjų Metų proga,gal,tai niekam ir nepakenks.

Daugiausia laiškų klausia, kur gauti nusipirkti Dr.Sruogienės parašytą istoriją./KUrios ištraukas LL laikas nuo laiko spausdina/ Vaidila sako,kad jis parduoda po $10 už vieną knygą /Sandara,- 840 West 33 Street,Chicago 8 Illinois/Brangi knyga.Tai tiesa.Bet tu skaitysi ir neužmigsi,kol perskaitysi.939 puslapiai.Įdomiax negu pats šiurpiausias kriminalinis romanas.Bet kokios pasekos? Perskaitęs tą knygą,tu nenorėsi niekuo kitu būti,o vien tik lietuviu! Kodėl? Pabandyk...

SMETONOS MONOGRAFIJA

Monografiją perka tautininkai,bet daugiausia ne tauti-

- nukelta į 6 puslapį -

Taupykit ir Skolinkit Pinigus Amerikos
Lietuvių Sostinėje - Marquette Parke

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 popiet
Antrad nuo 9 iki 4 popiet
Trečiad. uždaryta visą dieną
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 popiet
Penktad. nuo 9 iki 8 popiet
Šeštad. nuo 9 iki 12:30 p. p.

4½% anticipated dividend on investment accounts

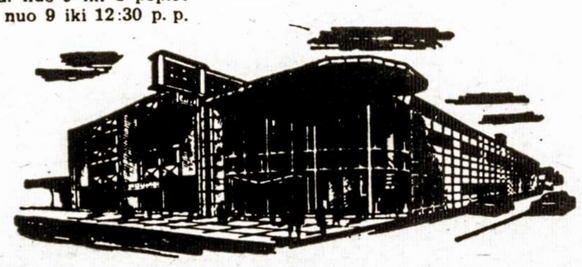

Chicagos Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena įdomiausioji ir mūsų klijentų patogumui puikiausiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.

Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue. Chicago 36, Illinois GRovehill 6-7575

LAISVOJI LIETUVA

FREE LITHUANIA

911 West 32 St. CHICAGO 8, Ill. Tel: FR 6-5416

entered as Second-Class mater at the post office at Chicago, Ill.
Published bi-weekly on Thursdays
by LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION
Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis
Įgaliotas leidėjas — inž. K. OŽELIS

Redaktorius — A. J. KAULĖNAS

Redakcinė Kolegija: V.Kačinskas,B. Navickienė ir K. Radvila.

GARBĖS LEIDĖJAI: J. Bagdanavičius, St. Jakubickas, dr. K. Liutkus, Br. Macianskis, dr. V. Misiulis, L. Virbickas

Prenumerata metams $ 5. Subscription per year $ 5	Atskiras numeris 20 c. 20 c. per copy

SU NAUJAIS METAIS IR MES ATJAUNĖSIME

J. Paužuolis

Dažnai nudėjuojame,kad - su N.Metais mes pasęstame... Kad smunkame...einame į gyvenimo pabaigą...artėjame į kapines...Tokia pažiūra į žmogaus buvimą pasaulyje yra perdėm siaura,materialistinė.Tartum žmogus tėra tik fizinio kūno gyvis. Tartum jis nieku nesiskiria nuo bet kokio kito gyvūno.Ir tokiomis pažiūromis mes parodome savo dvasios aklumą,o drauge ir beviltišką senatvę.

Iš tikrųjų žmogaus fizinį kūną turi viršyti ir apvaldyti jo dvasinės galios.Protas,jausmas,valia,vaizduotė. Gi šios jėgos metams slenkant ne tik nesęsta,o - kyla ir auga,didėja ir šviesėja, ir vis kupiniau pražysta pasigėrėtinais darbais. Tik reikia įsistebėti,kaip tikras žmogus,iš mažumės buvęs daugiau ar mažiau tik gamtinis gyvis,subręsdamas darosi vis labiau veiklus visuomeninių ar kultūrinių vertybių kūrėjas. Ir tuo keliu einant jam netenka bijoti senatvės nei mirties. Savo darbais ir širdimi jis niekados nesęsta.

....

Mes esame amžinai jauni ir nemirtingi,kada įsijungiame į savo tautos ar žmonijos dvasinės pažangos grandinę. Ir visa,ką,pavyzdžiui,atliekame savo tautos tūkstančius metų nemirštančiai gyvybei išlaikyti - yra mūsų žmogiškosios asmenybės įamžinimo ženklai.Tuo būdu mūsų dvasinės įtampos darbai įgauna nuo latinio šviesėjimo ir tobulėjimo prasmės.Dvasinių užsimojimų džiaugsmai žmogų daro jauną,tartum be perstojo žydinti gėrio ir grožio žvaigždėmis.

Betgi ar visi esame išsiugdę jautrumą dvasinėm vertybėm? Ar nesame paskendę medžiaginių lobių godume? Ar nelakstome paskui viendienių, greitai nykstančių turtų blizgučius? Ar ne perdaug įsitikėjome savo kūno patogumų gerbuviu? Ar savanaudiškumas nėra tapęs mūsų visų darbų akstinu? Ir ar dažnai dar mes bemokame gėrėtis dvasiniu džiaugsmu?

Tad dabar,po riebių ir triukšmingų kalėdinių pramogų,pradedant naujo meto dienas - ar nederėtų padaryti nuoširdžią sąžinės apyskaitą ir p a n o r ė t i gyventi niekad nesęstančio,dar vis jaunėjančio,tikrojo žmogaus buitimi?

....

Siekdami save gaiviai atjauninti ir savo pažiūras į gyvenimo prasmę panaujinti /tam ir yra tie N.Metai!/,savo kasdienišką buitį nuo šiukšlių apvalyti - mes ieškome pavyzdžių,kurie mums būtų artimi,suprantami,lengviau pasektini.

Kai skaitome apie religijos šventuosius,tai mes,nors žavimės,bet pasijuntame tolimi jiems - jų herojizmas mums,paprastiems žmonėms,atrodo persunkus.

Bet štai vienas iš daugelio mums artimų pavyzdžių - mūsų knygnešiai,vos prieš keliasdešimt metų mūsų žemėje buvę ir kasdieniškai gyvenę. Tai buvo paprasti žmoneliai-amatininkai,samdiniai,vargingos moterėlės.Ir buvo kilę iš mums žinomų vietovių, kaip Plungės,Sudargo,Mosėdžio,Pasvalio ar kitos apylinkės.O kokios šviesios dvasios,kokios dieviškos kibirkšties darbų vykdytojai, kokių jaunai ryžtingų užmojų asmenys jie pasirodė! Jų nebaugino jokia senatvė ir jie nebijojo mirties,nes žinojo,kad - d a r b a s ir a u k o j i m a s i s tautai daro žmogų a m ž i n a i n e s ę s t a n t į ir nemirtingą. Su šviesiu aukos džiaugsmu ir nepalaužiamos jaunystės dvasia jie iškentė kalėjimus,ir Sibirus,ir mirtį.

Mes esame labai artimi jų įpėdiniai,likimo įpareigoti žengti jų pėdomis.Jie paliko mums lietuviško heroizmo testamentą.Ir dabar istorinis momentas labai panašus: amžina gyvybė ar bejėgiškas pasidavimas mirčiai?

Tai momentas,kuris mums šiandie siūlo apsirinkti: AR KASMET SENATVĖN SMUNKANČIO IR BAILIAI MIRŠTANČIO FIZINIO GYVŪNO BUVIMAS AR- A M Ž I N A JAUNYSTE DEGANČIO,DVASINE NEMARYBE SPINDINČIO IR TIKRUOJU DIEVIŠKU DŽIAUGSMU LAIMINGO ŽMOGAUS KELIAS NAUJUOSE METUOSE?

Energingasis Amerikos lietuvių tautinės srovės veikėjas Dr. S T E P O N A S B I E Ž I S, išrinktas ALTS Čikagos skyriaus valdybos pirmininku. Dabartinį valdybos sąstatą sudaro: vicepirmininkas A.JANUKAITIS, Sekretorius - B.PAPLĖNIENĖ, Kasininkas - E. STANKUVIENĖ ir Valdybos narys Kultūros bei spaudos reikalams - K. ROŽANSKAS.

PENKIOLIKA METŲ SUĖJO

nuo BALIO SRUOGOS -poeto, dramaturgo ir universiteto profesoriaus mirties.

Velionis buvo ilgai nacių kalinamas Stutthofo stovykloje.Mirė Lietuvoje.Jo žmona Dr.Vanda Daugirdaitė-Sruogienė dabar gyvena JAV ir profesoriauja Auroros kolegijoje.Duktė Dalia taip pat gyvena JAV,susituokusi su Dr. Gediminu Byla-Bylaičiu,augina dukterį Aušrinę ir sūnų Algį.

A.A. BALYS SRUOGA /iš dešinės/ su savo vyriausiuoju broliu Juozu,1937 metais,rudenį,Kaune, - Ramiojoj gatvėj Nr.9b. - dabar Balio Sruogos gatvė. /Abu jau mirę /

LIETUVIAI BUVO VILTINGESNI

Anis Rūkas

Kai 1794 metais Maskolija užėmė Lietuvą ir sekančiais metais pasidalino su Vokietija Lietuvos žemėmis,prasidėjo sąmoningas rusinimas lietuvių tautos.

Netrukus,-1865 metais,rusai uždraudžia rašybą lietuviškai lotynų raidėmis. Jų pasiryžimas Lietuvą sumaskolinti buvo nė kiek nemažesnis,nei šiandien rusų-komnistų. Spaudimas vis didėjo,bet lietuvių tauta laikėsi savo labai atkakliai.Rusai bando lietuviams įbrukti maskolių žerglinį raidyną,imta spausdinti net maldaknyges tuo maskoliniu raidynu.Bet ir čia lietuviai nenusilenkė-nejuto nei menkiausio polinkio priimti tą raidyną,neskaitė rusų atspausdintų knygų.

Mokyklose buvo dėstoma rusų kalba. Dvaruose viešpatavo lenkiškoji,o lietuvybė stipriai laikėsi kaimuose. Tėvai savo vaikus slaptai mokė iš maldaknygių ar "lementorių" lietuviškai skaityti, kaime,susidėję,samdė mokytoją "daraktorium" vadinamą.

Knygas,daugiausia maldaknyges,imta spausdinti vakarų Lietuvoje - vokiečių valdomoj Prūsijoj ir slaptai gabenta Lietuvon pasiryželių knygnešių.

Bet kas šiandien nuostabiausia - tada lietuviai dėl tokio skaudaus likimo nenusiminė.Nenuleido rankų,nesnaudė. Vykdomam maskolinimui buvo priešinamasi visomis priemonėmis,ne vienas dėl to pakliuvo į kalėjimą,tapo išsiųstas į tolimą Sibirą, tačiau likusieji nenusigando ir nepalūžo,-nesiliovė kovoję už lietuvybę.

Tada praprusėlių-šviesuolių,tikrų tėvynės mylėtojų, palyginus su dabartimi,tebuvo saujelė! Tik kiek pasiturinčių,daugiausia žemininkų, vaikai lankė vidurines mokyklas ir jų buvo nedaug. Trūko lėšų,už tai daugelis iš jų vos baigę ketvirtą klasę buvo verčiami ieškoti kitų kelių išsimokslinimui.Ne vienas buvo kalbinamas tėvų,kiti net verčiami,stoti į kunigų seminarijas...Einančiųjų į universitetą buvo reta.

Tačiau toji maža Lietuvos šviesuolių saujelė nuveikė didelius darbus!

Atsirado laikraštis AUŠRA, vėliau VARPAS, ŪKININKAS,TĖVYNĖS SARGAS ir kit.Leidimas tų laikraščių buvo labai sunkus:neturėta ne tik jokių apmokamų skelbimų,bet ir skaitytojų nedaug tebūta. Juos skaitė tik labai mažas praprusėlių skaičius ir aukštesniųjų mokyklų mokiniai.Paštu tų leidinių negalima buvo siuntinėti,gabenta slaptai vadinamųjų KNYGNEŠIŲ... Pavojus lydėjo knygnešį ne tik peržengiant sieną skiriančią vakarų Lietuvą nuo rytų Lietuvos,toks pat pavojus buvo ir išdalinant sunkiai atgabentą literatūrą.. "Apčiuopiamos vilties" netik atgauti Lietuvai nepriklausomybę,bet ir spaudos laisvę tada dar nebuvo,nesimatė.

Bet lietuviai kovojo! Kovojo nesižvalgydami ir nesirengdami eiti į "platųjį pasaulį",t.y. vykti Maskolijon, kur būtų galėję gauti geresnę vietą,skanesnę duoną ir poniškesnį-prabangesnį gyvenimą. Ne! Jų viltis ir noras buvo - LIETUVA ir LIETUVYBĖ! Su pagarba minime DAUKANTĄ, KUDIRKĄ,BASANIŲ,ŠLIUPĄ ir kitus kovotojus.

Ne vienam teko bėgti iš Lietuvos,persekiojamam rusų žandarų,bet atsidūrę svetur ir kiek pralobę,Lietuvos nepamiršo - veikė,rašė,leido laikraščius,knygas,švietė brolius lietuvius,žadino iš snūdos,ragino liktis ir jaustis lietuviais! Tai darė nematydami "realių" vilčių atgauti Lietuvai laisvę,bet savo širdimi ir savo darbais buvo v i l t i n g i lietuviai,tikri tėvynainiai,lietuvybės ąžuolai.

O kaip yra su šių dienų lietuviais praprusėliais/kurių turime šimteriopai daugiau,neibuvo anais laikais!/, kokiomis nuotaikomis jie gyvena?

Štai METMENYSE Kavolis, varnalėšiniais žodžiais"puošdamas" savo rašinį /parodymui savo "irudicijos"/,kalba lyg pats sau apie "trečią jėgą",kuri "padėsianti lietuvių tautai".. . Panašiomis mintimis gyvena ir NAUJIENŲ "Mūsų Žingsniai" skyriaus rašytojai. MARGUČIO balandžio laidoje V.Meškauskas dar toliau nueina,-pasiklausykite: "čia gyvenimo praktika /!/ verčia asmeninei naudai įsijungti į platesnį amerikietišką gyvenimą"... Net kitų lūpomis - Šalkauskio - kad lietuvybę reikia derinti su bendrais žmonijos idealais ir S. Johnsono,- kad "Patriotism is the last refuge of a scoundrel"...

Tokius sakinius,teigimus, atmintinai žino ir skelbia veik kiekvienas Kremliaus pastumdėlis..Iki šiol lietuviai girdėjo iš visai bemokslių,beraščių,kitus "mokant", kad tautybė,tėvynės meilė, esą,kelia karus ir grobuoniškus pasipelnimus...Tačiau jų "didysis brolis",pačių maskolių vadinamas "matuška Rusija" griebia silpnesnes tautas,pavergdamas rusų tautos naudai ir visomis pastangomis stengiasi suvirškinti savo katile...Čia tik patriotizmas- tėvynės meilė tegali išgelbėti mažesnes tautas nuo išnykimo.

Tautos,kuri nemylėtų savo kilmės -prado -nerasime visame žemės rutulyje.Tautos, kurios nustojo mylėti savo praeitį ir dabartį,senai jau yra išnykusios kitos genties sąskaiton...

Maža tauta,praradusi savigarbos,savikainos jausmą,atsparumo nugarakaulį /mūsų nelaimei tokių jau yra ir lietuvių tarpe!/ greitai išnyks kitos "broliškos" tautos katile,kuri bus dar gyva tais jausmais.

Take mindoma žolė nenyksta!Linkdama į šalį stengiasi išsilaikyti.Medžio sėkla,kritusi į uolos plyšį,ieško savo šaknims drėgmės,ilgina savąsias šaknis,kabinasi kad ir kiek skurdžiai ir - ant uolos medis auga! Visa gyvūnija seka gamtos potvarkį,-gyvuoti,laikytis,tęsti savo giminę!

Jei nesenai apleidę Lietuvą lietuviai jau pradės dairytis "platesnių akiračių", o ne stovės kovoje už Lietuvos laisvę,numos ranka ant visko,kas lietuviška,-aiškugreitai išgaiš tuose "plačiuose "akiračiuose be ženklo,kad lietuviais bus buvę..

Tikėkime,kad "trečioji jėga" iš Lietuvos pasišalins, kaip pabaisa,joks tėvynainis jos nepasiilgs ir visi sielosis tėvynės likimu - tada Lietuva atgaus nepriklausomybę ir atsistos ant laisvų kojų daug platesnėmis ribemis,nei per 20 metų turėta.

A.A. BALIO SRUOGOS tėvai: AGOTA LOMANAITĖ-SRUOGIENĖ ir PRANAS, JOKUBO SŪNUS, SRUOGA. /Abu jau mirę /

Tikrovė nėra saldi...

Nesenai atšventėm krikščioniško pasaulio didžiąją šventę - Kalėdas.Ne vienas su šypsena veide sveikinome savo artimuosius ir pažįstamus,linkėdami jiems viso geriausio...

Deja,kaip jau daugelis kitų Kalėdų,pasilikusių praeityje, taip ir šios neatnešė nei taikos,nei ramybės,žemėn geros valios žmonėms... Milijonai dar tebekenčia skurdą,vargą ir nelaisvę.

Bet šios Kalėdos vengrų tautai buvo dar skaudesnės:jiems buvo atimta paskutinė viltis, kad kada nors jų reikalai dar bus iškelti JTO sesijose..Panaikinimas specialios kvotos komisijos,vadovaujamos Sir Leslie Munro,kuri kas met raportuodavo JTO plenumui apie padėtį Vengrijoje ir tuo sukeldavo nemalonių diskusijų rusams,Dabar jau yra panaikinta ir visa byla perduoda JT gen.sekretoriui,vadinasi,visas reikalas yra padėtas į lentynas ir ten mirs.

Mes esame vistik keisti padarai...Mums dažnai geriau gyventi sapnų miražais,nei žvelgti realybei į akis..

Štai,po Munro komisijos panaikinimo DRAUGAS savo vedamajame rašo: "Laisvasis pasaulis džiaugėsi,kai 1956m. Jungtinių Valstybių vyriausybė griežtai ir energingai stovėjo už laisvės ištroškusius Vengrijos žmones.Tos griežtos linijos laikėsi iki šiol"

Kam gi tie miražai? JAV vyriausybė niekad nestovėjo "griežtai",kaip sako DRAUGAS, už laisvės ištroškusius vengrus...

Štai faktai: 1956 metais sukilo vengrų tauta prieš komunizmą.Jos laikinoji vyriausybė šaukėsi viso laisvojo pasaulio pagalbos...

JAV paskubėjo pareikšti,kad jos nesikiš į svetimų valstybių vidaus reikalus...po tokio pareiškimo Nikita tuojau pasiuntė savo tankus į Budapeštą ir kraujuje išmaudė didvyriškai kovojusius už savo laisvę vengrus...

Ispanijos diktatorius gen. Franko pasiūlė savo pagalbą ginklais ir žmonėmis,paprašydamas tik vieno...kad jo lėktuvams būtų leista nusileisti Vokietijos teritorijoje, kad pasipildžius kūru...Bet ir čia Amerikos vyriausybė ištarė griežtą ir riebų -Ne!

Vėliau...Ką JAV vyriausybė padarė,kad išgelbėjus apie 1.500 vengrijos vaikų,kurie buvo pasmerkti mirčiai ir buvo laikomi kalėjiie iki jiems sukaks 18 metų...kad būtų "žmoniškai"sušaudyti..Nieko.

Dažnai mes sukame sau galvas,kodėl dabar duodamos laisvės ir nepriklausomybės puslaukinėms Afrikos tautoms,o Europos kultūringos ir civilizuotos tautos pamirštamos vergijoje...Reikalas labai paprastas - to nori komunistai! Jie moka akiplėšiškai rėkti apie kitų "imperializmą",moką ir savo draugus remti...Rusų imperializmas taip ir lieka "niekeno nepastebėtas"...

Bet ateis laikas,kada pasaulis turės išspręsti klausimą:kas liks gyventi -krikščioniškas pasaulis ar komunistinis.Tada ateis eilė ir mažoms tautoms kilti į laisvę.Vieną tik turėtume atsiminti - niekas joms nepadės-reikės savomis jėgomis manevruojant susidariusiose politinėse aplinkybėse sau išsikovoti laisvę!

K.RADVILA

Los Angeles lietuvių Vokalinis Ansamblis,kuris vadovaujamas kompozitoriaus Broniaus Budriūno išleido "Kalėdų Giesmių" plokštelę. Nuotraukoje iš kairės į dešinę:Kompozitorius Bronius Budriūnas,Zita Kalvaitienė,Pranas Baltakis,Virginija Dičiutė,Bronius Seliukas,Birutė Dabšienė,Kęstas Pažemeckas,Janina Čekanauskienė,Antanas Brewin,Žibutė Stroputė,Antanas Polikaitis,Elena Vilimienė ir Rimtautas Dabšys. Foto:L.Kančausko

KLAIPĖDA BUVO IR BUS MŪSŲ!

Los Angeles Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija,susitarusi su ALT,Bendruomenės, ALTS,LFB,LKS "Ramovė" ir Tėvynės Mylėtojų Draugijos vietiniais skyriais, 1963 sausio 13d. /sekmadienį/ rengia šv. Kazimiero parapijos salėje - 2718 St.George St/ KLAIPĖDOS KRAŠTO PRIE LIETUVOS PRIJUNGIMO 40 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMĄ. Programoje:MLB D-ijos pirmininko Alg.Glažės įvedamasis žodis, dr.J.Jurkūno paskaita apie Klaipėdą.

Meninę programos dalį atliks solistė Z.Kalvaitienė,akompanuojant muz.A.Narbutui ir čelistas V.Dapšys-akompanuojant R.Apeikytei.

MINĖJIMO pradžia - 1 val, prieš ir po minėjimo,apatinėje salėje bus duodami užkandžiai arba ir pietūs.

Los Angeles ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai šio istorinio įvykio sukakties minėjime dalyvauti.

Visus nuoširdžiai kviečia
LOS ANGELSS
MAŽOSIOS LIETUVOS BIČ.
D-JOS VALDYBA

Kairėj - Viename iš Los Angeles įvykusiame mažlietuvių parengime,- iš kairės į dešinę: J. Krištaponis, Los Angeles Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos pirmininkas Algirdas Glažė,lietuvaitė filmų žvaigždė Rūta Lee-Kilmonytė, Birutė Glažytė ir J.Jasiukonis. Foto:L.Briedžio

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:

JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY

6108 S. Ashland Avenue Chicago 36, Illinois
Telef.: WAlbrook 5-5671

"Laisvosios Lietuvos" Skaitytojams

Spauda pakėlė mūsų tautą laisvam gyvenimui,spauda kovojo okupacijų sunkiais metais,spauda ir šiandien yra tas įrankis,kuris išlaikys mūsų lietuvybę! Skaityk - prenumeruok ir remk savąją spaudą!

22-oji tąsa

Lietuvos Milžinai

Kovojančios Lietuvos Partizano atsiminimai

IŠ NETOLIMOS PRAEITIES
Tikrų įvykių apžvalga

Žinau,kad tiek mūsų stovykloje,tiek,manau,ir čia,visi kovotojai turėjo savas merginas.Kombinuodavo jas aplankyti,gaudavo laiškučius, rašydavo ir joms...Tai turėtų būti tam tikras paįvairinimas to skurdaus partizaninio gyvenimo ir keista,kaip tik šiuo momentu aš pasiilgstu kokio nors tvėrinėlio, kuris manimi domėtųsi ir rūpintųsi,kuriam ir aš būčiau neabejingas...

Žiūriu į tą gražų gimnazistukės veiduką ir su kaž kokiu keistu pavydu gailiuosi,kad ji ne mano...

Mano tas keistas svajones nutraukia artėjantieji žingsniai ir po minutės į siaurą nišą įeina jaunas vyrukas,pilna lietuviškos kariuomenės uniforma -leitenantas.Už jo pečių stovi jau man pažįstami abu partizanai.

Pirmoji minutė kaž kokia nejauki.Mes stovime ir viens kitam nieko nesakome...

Leitenantas su šypsena pastebi,kad pas juos yra įprasta susilaukti raporto.. kuri aš turėjęs padaryti.. Deja,kariuomenėje man neteko tarnauti ir apie raportus teturėjau labai miglotą supratimą,juoba,kad mūsų stovykloje tokių dalykų nebuvo..

Bet mes greitai išsiaiškiname ir susėdame ant narų.

Čia aš sužinau,kad Žalgirio Rinktinės štabas turi surinkęs pilnas žvalgybines žinias,liečiančias buvusį mūsų būrio išdaviką Bombą. Jis dirbąs Panevėžio specialiame NKVD skyriuje,kuris veda kovas su laisvės kovotojais ir yra vertėjas tardymų metu sugautiems partizanams ar įtariamiems lietuviams.Kaip paprastai visi išdavikai,Bomba pasižymėjo žiaurumu ir šunišku nuolankumu naujam savo ponui.Jo likvidavimu buvo susirūpinusi ir Žalgirio Rinktinė, bet sužinojusi mūsų būrio teismo sprendimą,lauke manęs,kad egzekucija Bombai būtų atlikta kartu.

Žalgiriečiai negaišo.Buvo nuspręsta,kad dar šią naktį mes tatai įvykdysime.

Planas buvo toks:aš ir dar du žalgiriečiai šią naktį išvykstame į Panevėžį ir nevėliau 1 val. naktį,turime būti ties Bombos butu, kur jis ir dar du enkavedis tai gyveno.Jie,paprastai, grįždavo namo iš darbo rytais,apie 4 ar 5 val.,mat jau buvo įprasta NKVD tvarka,kad jų darbai buvo atliekami naktimis...

Leitenantas ilgai su mumis negaišta,nes turįs kitų skubių reikalų.Smulkmenas paveda išsiaiškinti su čia pat stovinčiais jau man pažįstamais vyrukais ir palinkėjęs mums sekmės,išeina.

Mes tryse aiškinamės toliau.Žinoma,aš tik klausausi jų dėstomojo plano detalių,nes nepažindamas nei Panevėžio nei jo apylinkių, negaliu sekmingai dalyvauti visame plano aptarime. Pagaliau ir nereikia,nes man atrodo,kad viskas pas juos labai kruopščiai išdirbta, net iki smulkiausių detalių.

Pavalgome gerus pietus ir išsitiesę ant narų,plepame apie šį bei tą.O tų kalbų, kaip vandens.Kovos,nuotykiai...Susidarau vaizdą,kad Žalgirio Rinktinė yra tikrai veikli ir aktyvi viso okupuoto krašto gyvenime, nes jie turi ryšį su kitur, ypač Suvalkijoje,veikiančiais koviniais daliniais, susivažiuoja į pasitarimus, turi bendrą veiklos planą ir yra labai gerai organizuoti. Jau vien išorė daug kuo skyrėsi nuo mūsų būrio turimos aplinkos:čia beveik visi kovotojai yra uniformuoti,gerai ginkluoti,drausmingi ir gyvena žymiai geresnėse patalpose,nei kad turėjome mes.

Vienas iš kovos bičiulių mums praneša,kad lauke gerokai lija ir neatrodo kad nustotų iki vakaro-nakties. Tas man kelia susirūpinimo, nes neturiu geresnių rūbų tokiam orui,-galiu peršlapti iki gyvo kaulo...Bet toji problema,net man neprašant,išsprendžiama manųjų draugų:aš gaunu neperšlampamą brezentinį apsiaustą, margai dengiamos spalvos, matytą vartojant vokiečių kariuomenėje.

Ateina laikas mums išsijudinti į žygį.

Vadovaujantis planu,aš čia jau nebegrįšiu,nes po atlikto darbo mane manieji bičiuliai perduos kitai partizanų grupei,kuri,kaip jie sako,saugiai mane nugabens net iki...Anykščių!

Geri tie mano naujieji draugai.Pas juos viskas iš anksto numatyta iki paskutinių smulkmenų!

Išsivalome ginklus,apsirūpiname šovinių atsarga. Gaunu uždarą paketą nugabenimui manojo būrio vadovybei ir palinkėti geros sekmės,siauromis kopetėlėmis iškopiame į paviršių.

Tikrai oras biaurus!

Jau tamsoka,o lietutis smulkiais lašais dėngia ne tik žemę,bet ir visą dangų. Miške maža ūkana ir mes šlapia žole brendame jiems žinomais takais ir takeliais į čia kaž kur esantį keliuką,kur mūsų turi laukti vežimas.

Surandame.Vežimas nedidelis,vienkinkis.Mus iki Panevėžio lydės dar du partizanai,kurie paleidę mus priemiestyje,grįš atgal. Sugulame vežime gan patogiai į šiaudus.Vienas iš mano draugų juokauja,kad šis vežimas yra naujausios rūšies tankas,kuris gali nugalėti visas kliūtis ir turi tiek ugnies,kiek susidaro iš viso būrio istribitelių!

Mes jau važiuojame geroką pusvalandį.Pagaliau pasiekiame didesnį vieškelį ir netrukus išvažiuojame iš miško.Mums dešinėje matosi kokio tai kaimo žiburėliai, esančio visai pamiškėje. Vieškelys raitosi neatitoldamas toli nuo Levens,kaip aiškina mano bičiuliai,bet mes kas minutę tamsėjančioje aplinkoje jau nebematome beveik nieko,tik savo arkliuko ausis...

Netoli Paliūniškio tilto susitinkame kelis jų būrio kovotojus,kurie aiškina, kad kelias į Panevėžį yra laisvas nuo pavojų...Mes pravažiuojame gerokai apramstytą stulpais tiltą. Netoli jo matosi kaž kokio pastato apdegusios liekanos.Kelias dabar gan tiesus ir geras,vedąs tiesiai į Panevėžį.

Lietutis dar nėra sužliugdęs kelio ir mes galime pakankamai gera ristele varytis pirmyn.

Aš nežinau tiksliai kiek kilometrų mus skiria nuo tikslo,bet po gerokos valandos,tolumoje jau matome miesto žiburėlius...

Mes privažiuojame siaurojo geležinkelio aukštą py-

SPAUDOS VERPETUOSE

Už ką mes mylime mergytes?

Mergytės seniau dainuodavo šitaip:

"Man patinka tas berniukas
Kur kišenėj buteliukas.."

Čikagos lietuvių tarpe padėtis įdomiai keičiasi.Tatai ypatingai paryškėjo per įvairias lietuviškas Naujųjų Metų sutikimo iškilmes.Keičiasi ir daina ir jos prasmė.

Berniukai dabar jau šitaip dainuoja:

"Po žebenkšte,po brangiąja
Bonka slepia mylimoji.."

Taigi,meilės motyvai tie patys -tik rolės susikeitė. Bet "girtalogijos"srityje neįgudusiems skaitytojams gal ta dainelė ir suprasti būtų sunku.Taigi,pridedame "mažumyti" paaiškinimą.

Žebenkštė,-tai mūsų lietuvių mergyčių vadinamas "minkas".Labai brangus.Geri kailiniai iki 20 tūkstančių dolerių.Žinoma,su kailiniais apsivilkusi po balių nevaikščiosi ir šokti neisi.Tam yra taip pat brangus iš minkų pasiūtas ponioms pečių ir liemens gaubtuvas.Taigi, po šitokia "žebenkšte" dvi konjako bonkas gražuolė tikrai gali be jokių regimų ženklų paslėpti...

Bet kodėl gi slėpti?- nustebęs skaitytojas paklaus. Juk JAV prohibicija senai panaikinta.

Panaikinta,tai panaikinta. Bet "gaspadorišką" protą taip pat reikia turėti.Labdaringo ar visuomeniško pobudžio baliaus rengėjai bonką konjako parduoda po $ 10,o po "žebenkšte" gali atsinešti už $ 5...Vyrams atsinešti nėra tokių didelių kišenių,o po žebenkšte laisvai telpa... Ir niekas neįtaria! Tai kaip gi,ar mūsų mergyčių draugai tokie kvaili ir mokės po $ 10 ir nepasinaudos tokiu kukliu savo mergyčių "patarnavimu"?...

Šita nauja tradicija gražiai plečiasi.Visų pobuvių rengėjai tatai jau pastebėjo.

Pradžią tokiai tradicijai davė BALFo piknikai.Net gražu budavo žiūrėti.Atvažiuoja "boisai" su mergytėmis visokių valgių ir gerimų vežimą prisikrovę.Suvalgo..sugeriatik šiukšlės BALFui palieka išvalyti ir nei dėkui niekam nepasakę...O garbė,o nuopelnas didelis - "palaiko" mat labdaringąjį BALFą! Panašiai būdavi ir kituose piknikuose. Dabar iš piknikų ta "tradicijas" persimetė ir į uždaras sales.Kad labdaringi ar kitoki visuomeniški pobuviai - apmokėję salės nuomą,orkestrą ir kitas išlaidas -privalo dar nuostolius turėti,- tai visiems labai aišku.Svarbu kad "minkai" bus parodyti ir išgertas tas,kas buvo paslėptas po "minka"...

Rengėjai labai įvertina tos moderniosios tradicijos kūrėjus ir kūrėjas /mergytes/ ir ateityje žada nedelsiant tokius "veiksmus"pagerbti.Pavyzdžiui,čia pat salėje paskelbiant tokių "minkų" vardus,o ypatingais atvėjais net nuotraukas įdedant į laikraščius... Tai bus smagu!

Čikagos K.Donelaičio Lit.Mokyklos mokinių maršas iš senųjų mokyklos patalpų į naujas.Čia mokiniai turės patogias klases ir tinkamas sąlygas mokytis lituanistikos.Priekyje mokyklos vedėjas J.Širka ir Tėvų K-to pirm.Algis A.Regis.
Foto: V.Noreikos

Galima pigiai atsijauninti

Vytautas Meškauskas skelbia tokį savo receptą MARGUTYJE.Čia tik ištrauka:

"...kasgi yra jaunas?Žmonės,kurie viskuo patenkinti, laikytini seniais.Tie,kurie ieško,aiškinasi ir dėl to ken čia,laikytini jaunais,nepaisant jų gimimo metų."

Mums atrodo,čia svarbiausias dalykas -"nepaisant jų gimimo metų". Pagal šitą receptą Meškauskas /jo paties žodžiais tariant/"laikytinas" ne tik jaunu,bet stačiai kūdikiu.Na,jeigu taip,tai labai nebesunku suprasti Meškausko svajones apie superkultūrininko vardą.

Yra dar ir kitas labai atsijauninęs /"nepaisant gimimo metų"/- Vytautas,kurio pavardė Širvydas -puošia VIENYBĖS pirmąjį puslapį.Taigi, tas "jaunuolis"Širvydas rašo VIENYBĖJE /1960 lapkričio 30d./:

"VLIKan net panoro grįžti draugijėlė,kuri,dėl savo pagrindinai aklos pažiūros VIENYBEI,savo vardo dalį tiksliau angliškai verstų "degeneration" ne "regeneration" žodžiu."

Kodėl vietoje žodžio "Regeneration" reikėtų vartoti "Degeneration" - Širvydas dėl savo "jaunumo",matyti,dar nežino-nepasako.Bet mes žinome,kad talkininkavimas sovietų šnipams gaudyti lietuvius turėtų būti vadinamas "RENEGATION". O kaipgi reikėtų angliškai vadinti poną Širvydą?

Bėkim,bėkim,paskubėkim

Pastaruoju metu VIENYBĖJE buvo apstu kilnių religinių nuotraukų.Bažnyčios,kryžiai, monstrancijos,altoriai,kunigai ir garbingiausieji lietuviai prelatai.

Atsiverte į tikėjimą.Ačiū Dievui.Nebe vienas ir pasimeldė už naują katalikę. Gi DIRVA nebeiškentė ir pasigyrė,kad čia jos didžiausias nuopelnas,kad tik DIRVA išgelbėjo VIENYBĖS dūšią.DIRVA pabrėžė,kad daugiausia čia pasidarbavo Raila su savo akimirkomis.Girdėti,kad VIENYBĖS moterėles labiausiai išgązdino Railos straipsnis "Iš viršaus ir apačios".Deja. Pasirodo,kad ir maldos ir DIRVOS pasigyrimai buvo per anksti...

Štai garbingas DRAUGO bendradarbis ponas J.Žvilb.praėjusių metų gruodžio 29d. DRAUGĖ ėmė ir parašė apie VIENYBĘ šitaip.Duodu tik pačias svarbiausias to straipsnio ištraukas:

"VIENYBĖ kalėdiniame numeryje persispausdino prieš 25metus paskelbtą savo laikraščio vedamąjį su inkvizicijomis ir vokiečių kryžiuočiais,su tokiais spygliuotais žodžiais,kaip:"nieko žiauresnio,nieko piktesnio, kaip krikščionys,mūsų tauta dar nėra mačiusi".

O gal čia viso to paslaptis glūdi kaip tik neseniai spaudoje pasirodžiusioje žinioje,kad "Vienybės"leidėja Valerija Tysliavienė išvyksta į Lietuvą,ir ta kelionė atliekama kontkate su okupantų įstaigomis /oficialiai kviečiant nugabenti velionio vyro pelenus/."

Mat ir pelenuose auksas žiba.../Mūsų pastaba/

"Ar tas vedamojo pakartojimas tai tik maskuotas reveransas okupantams?Ar tas vedamasis tik nebuvo perspausdintas ne tiek įsižiūrėjus į Betliejaus,kiek raudoną Kremliaus žvaigždę?"

Taigi. "Bėkim,bėkim"... Bėgo Narkeliūnaitė,bėgo Šalčius.Dabar bėga Tysliavienė. Ir vėl turėsime filmą apie žydinčią Tarybų Lietuvą.Tik kodėl taip paveluotai,brangioji Valerija?...

Aš kepures turiu dvi

K.S.Karpius parašė straipsnį,pavadintą "DĖL BENDRADARBIAVIMO SU TĖVYNE". DIRVA įdėjo tą straipsnį,bet užvožė jam kepurę "Skaitytojų nuomonės".Čia duodu porą to straipsnio ištraukų:

"Dabartiniai savi išgamos, tarnaudami Sovietų imperijai, vadina Rusiją Lietuvos "išlaisvintoja","globotoja" ir tt.Nepriklausoma,lietuvių valdoma Lietuva,jiems yra didžiausios paniekos dalykas".

"Tie,kurie"iš anos pusės" prašo "bendradarbiavimo", jei bendradarbiavimas būtų užmegstas,galėtų pasigirti Kremliaus budeliams,kad pavyko suklaidinti ir apgavyste privilioti nusilenkti Kremliui ir užjūriuose gyvenančius lietuvius.

Nesiimu pranašauti,kaip jaustųsi iš čia nuvykę mūsiškiai artistai,įleisti ir "Tarybų Lietuvos" satrapų pasitikti,pasveikinti ir pavaišinti.

Kaip kiekvienas amerikietis sugrįžęs tvirtina,kad "bendradarbiavimas"pasitarnauja /Kremliaus rūšies/taikai,ar grįžę lietuviai artistai imtųsi įtikinėti mus, kad Lietuva turi pasilikti Sovietų okupacijoje,apie nepriklausomybę visai užmiršti."

K.S.Karpius yra DIRVOS įkūrėjas ir buvęs ilgametis jos redaktorius.DIRVOS skaitytojai klausia:"Kokia gi yra "rašytojų" /Dirvos redaktorių/ nuomonė,jeigu Karpiaus mintys yra tik "Skaitytojų nuomonė"?..Ar DIRVOS kupurė kitokios spalvos?

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS
AUTOMOBILIŲ, GYVYBĖS, NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ, GAISRO, LIGONINĖS,
THE TRAVELERS
DRAUDIMO BENDROVĖJE IR VISOJE EILĖJE KITŲ BENDROVIŲ
Dėl namų pirkimo ar pardavimo patarnavimo ir dėl visokių draudimo reikalų pamatykite ir pasitarkite su patyrusiais dėl sąžiningo atsakymo —
JUOZAS BACEVIČIUS
BELL — VARPAS REAL ESTATE IR APDRAUDŲ AGENTŪRA
6455 So. Kedzie Ave. Chicago 29, Ill.
PRospect 8-2233
Notary Public

limą ir čia nusipėstiname. Mus atvežę partizanai atsisveikina su mumis ir linki gražiausios sekmės.

Artėjame į Panevėžį,o lietutis nemažėja...Mūsų veidais varva vanduo ir batai klimpsta kas kart giliau į purvą.

Po kiek laiko mes išsukame iš vieškelio ir laukais žygiuojame pirmyn.Dabar mies to žiburėliai jau mus supa beveik iš trijų pusių. Ten dešinėje yra geležinkelio stotis,kairiau Panevėžio priemiesčio koks tai kaimas,o mes einame link Pilies gatvės...

Keistas pavadinimas,galvoju sau vienas.Juk Panevėžys,kiek žinojau iš knygų, juk neturi jokios pilies,o mes ieškome Pilies gatvės, kurioje turi gyventi tas,kuris nužudė mano brolį ir motiną,tas,kuris išdavė savo kovojančius draugus ir niekšingai pabėgo į priešo tarnybą,išdavęs viską,kas buvo brangu kiekvienam lietuviui.. Tokių niekšų tada Lietuva labai mažai teturėjo...ir mes ieškojome vieno iš jų,tūretų egzempliorių,kuris turėjo mirti,kaip tėvynės išdavikas.

Lietutis darosi visiškai įkyrus...Mes sutumpame mažame griovelyje ir čia mums vadovavęs puskarininkis nutaria lukterėti,nes esame kiek per anksti,kad artėtume į numatytą namą. Toks laukimas ne labai malonus, bet kantriai,tik retkarčiais persimesdami vienu kitu žodeliu,laukiame.Taip laukiant valandos pasidaro ištisais amžiais...

Dabar mums dešinėje yra vadinamoji Pilies gatvė.Ji mažai apšviesta ir joje jokio judėjimo nesimato.Ten kaž kur toliau girdisi garvežio šniokštimas ir manevruojamų vagonų bildėjimas. Šiaip visur kitur ramu,kaip grabe.Namų languose jau nebėra šviesų - miestas ilsisi po sunkių okupacinių vargų išgyventos dienos našta, o mes vėl pakylame artėjimui prie mums reikalingų namų.

Jie jau nebetoli.Mano bičiuliai puikiai orientuojasi padėtyje ir mes netrukus atsiduriame vos per keliolika metrų nuo namo.

Jis stovi kiek atokiau nuo Pilies gatvės,gan gražus.Nuo gatvės iki čia eina mediniai šaligatviai,neplatūs.Iki gatvės dar yra du namai.Kurį laiką sekame aplinką ir tada priartėjame prie pat namų.Ties namu dega stulpe elektros lempa, bet jos šviesa labai menka lietaus ir nakties supama. Mes slepiamės čia pat stovinčio medžio šešėlyje ir pradedame laukimą.

Tame name,pasirodo,kadaise gyveno vienas iš Panevėžio aukštų valdininkų,bet jam išvykus /niekas nežinojo kur,greičiausia į Vakarus/ jo butas su visais baldais buvo užimtas enkavedistų prie kurių vėliau prisijungė ir mūsų išdavikas Bomba.Visi trys buvo viengungiai,dažnokai palėbaudavo ir gyveno pakankamai prabangiai,mat okupanto tarnams,nežiūrint viso krašto skurdo,užteko visko -maisto,degtinės ir drabužių...

Šlenka valanda,antra. Kiek šaltoka,nors mus dabar nuo įkyraus lietučio kiek apsaugo medžio lapai.

Name mes negirdime nei gyvos dvasios,vadinasi,mūsų laukiamieji juodvarniai dar nėra atskridę į namus..

Buvo be dešimties minučių penkta valanda iš ryto.. Mes išgirstame tolumoje atvažiuojantį automobilį...

- Greičiausia tai jie,- sako mums vadovavęs puskarininkis ir mes pasirengiame užpuolimui.

Tikrai. Mašina sustoja Pilies gatvėje ir iš jos išsirita trys asmenys.Kurį laiką dar kalbasi su juos atvežusiu vairuotoju ir mašinai pajudėjus pirmyn,visi trys artėja į mus...

Jiems artėjant į mus,mūsų vadovas puskarininkis pusbalsiu sako:

- Bomba eina iš kairės!

Aiškiai matau visus tris, bet veidų neatskiriu.Aišku, aš išdaviko Bombos asmeniškai ir nepažįstu,apie jį tik tiek žinojau,kad jis buvo mano žuvusiojo brolio artimiausias draugas...ir jam artėja atsiteisimo valanda..

Jie nesikalbėdami tarpusavyje jau atsiduria ties namo durimis...Du iš jų uniformuoti,Bomba -civiliais drabužiais.

Tuo momentu puskarininkis rusiškai komanduoja:

-Rankas aukštyn!

Dvi elektros lemputės apšviečia nustebusius iki sustingimo visus tris...Nei vienas "didvyris" nepasijudina gintis,o Bomba ,išplėstomis akimis ir pravira burna kaž ką žiopčioja ir laiko iškėlęs aiškiai drebančias rankas...

Puskarininkis,jau lietuviškai,kreipdamasis į Bombą, trumpai praneša,kad jo niekšingiens darbams yra atėjęs galas ir jam mirties sprendimas,padarytas mūsų būrio teismo,yra įvykdomas.

Bomba norėjo kaž ką dar sakyti,bet puskarininkio automato salvė surietė jį į krūvą...Po sekundės mes visi trys ištuštinome po apkabą į krentančius enkavedistus,kurie po trumpų konvulsijų,nurimsta amžinam poilsiui...

Sprendimas buvo įvykdytas.

Mūsų vadovas patikrina gulinčius prieangio laiptukuose užmuštuosius ir nusega jų turėtus ginklus bei pasiima jų neštus du portfelius.

Aplinkoje jokio garso... Niekas nereaguoja į mūsų sukeltą triukšmą...tyla supa mus.

Neskubėdami,pamažu atsitoliname nuo įvykio vietos. Mes dabar pasukame,aplenkdami kokį tai didelį baraką /rodos ten buvo koks virvių fabrikėlis/,aptvertą aukšta lentine tvora ir einame mūsų matyto kaimo-priemiesčio link.Čia netoli yra sankryža kelių /bijau apsirikti,bet tai rodos buvo Smėlynės,Pilies ir Agronomijos gatvių susikryžiavimas/.Pereiname kelią ir čia pat leidžiamės į Nevėžio daubą,kuris toje vietoje turi gan statų ir aukštą kraštą...Nusileidimas į pakrantę nėra toks lengvas -mes beveik nučiuožiame šlapiu šlaitu,gerokai išsipurvindami rūbus ir rankas...

Nevėžis čia neplatus,bet mes kurį laiką einame jo pakrante iki pasiekiame medinius lieptus,vedančius į esančią aikštę.Čia,sako man bičiuliai,esanti sporto ir gegužinių vieta.Nakties tamsoje ne ką tegalima matyti, bet jiems visi keliai puikiai žinomi ir mes,laiko negaišdami,atsiduriame kitoje Nevėžio pusėje.

Prieš mus miškas ar parkas,kairėje --toji aikštė. Mes čia vėl pasukame į dešinę ir einame upės pakrante.

Tamsiame nakties fone matosi du bažnyčios bokštai ir maži miesto nameliai... Mes nesustodami einame ir einame,palikdami miestą...

Vėl laukai.

Mūsų kelionės tikslas - netoli Pajuostės /jei aš teisingai atsimenu tą vardą/ areodromo esantis vienas vienkiemis,kuriame mes turime susitikti su kito būrio partizanais.

Mes darome lanką,kad išvengus kelio,vedančio į Pajuostę.Mat tuo keliu neretai ir nakties metu pasirodydavo rusų mašinos,o mums dabar nėra nei noro nei įsakymo su jais susiremti.

Po kiek laiko mes aplenkiame kokį tai fabriką/sako ten esanti ar buvusi plytinė/ ir netrukus jau barškiname į apleisto vienkiemio gražaus namuko langus..

Pasikeičiama slaptažodžiais ir mes įleidžiami vidun.

Langai uždangstyti,šilta ir jauku.

Čia randame 9 vyrus,kurie mus sveikina ir teiraujasi apie uždavinio atlikimą... Kalbų iki valios...

Mes pavaišinami karšta arbata,bet ji skani,atrodo, tikra arbata!

Mūsų draugai gailisi,kad mes čia negalėsime išsidžiovinti savo peršlapusių rūbų,mat pakurimas krosnies rusų bazės panosėję galėtų būti mums visiems pavojingas...Ką gi...Karšta arbata irgi labai gerai gaivina mūsų apstingusius sąnarius.

- Bus daugiau -

SKUBANČIAM SKAITYTOJUI

- Tąsa iš 2 puslapio -

ninkai.Jei tos knygos neskaitei -neik į diskusijas su jokiu svetimtaučiu.Nesirodyk. Tave pavers arba naciu,arba bolševiku.Pirma skaityk Smetonos monografiją.Tada kalbėk apie Lietuvą.Tokią nuomonę išgirsti iš tų,kurie pažįsta Aleksandrą Merkelį - kuklų,bet talentingą rašytoją ir politiką.Merkelis tos monografijos autorius.Pirk tą knygą ir skaityk...pamažu.

Dr. J. Girnius

"TAUTA IR TAUTINĖ IŠTIKIMYBĖ",- tai knyga keletą kartų išpeikta "Laisvojoje Lietuvoje". Pirk ir skaityk ją! Jaunas,talentingas lietuvis filosofas,be gyvenimo praktikos,tave moko...Kaip kaikas deda druską į kavą,taip reikia skaityti Girniaus knygą - paskaičius Smetonos monografiją. Supranti?

VALIUKAS - ANTRASIS OLIS

Jo knyga "LITHUANIA LAND OF HEROES" turi būti ant kiekvieno lietuvio stalo.Valiukas nėra mokslinčius,bet jo talentas - politika. Jo stiprybė:pastovumas ir ištvermė.Kas bus skaitęs Valiuko knygą,tas niekuomet ir jokio svetimtaučio nebus"priremtas prie sienos". Pirk ir skaityk.Ne vieną,bet kelis kartus.

Matote,"recenzijos"labai savotiškos -daugiau komercinio pobudžio.

Kairėje - Inž.A.Juodikis su dukrele Rūta piknikauja Meksikoje. Rūta,nors dar tik 8 metų, bet jau kalba,skaito ir rašo lietuvių,anglų,vokiečių ir ispanų kalbomis.Gyvendamas Meksikoje ji lankė vokiečių mokyklą.

Dr. Grinius ir Blinstrubas

Čia k albama apie tą Dr. Joną Grinių,kurs skaitė paskaitą nesenai įvykusiame Kultūros Kongrese ir gerokai"užvožė" lietuviams daktarams /gydytojams/ ir inžinieriams. Betgi,dauguma gavo įspūdį,kad Dr.Grinius kala daktarus ir inžinierius prie stulpo už tai,kad jie daug uždirba,o iki šiol dar neužpildė milijoninio lietuvių fondo.Prisibijoma,kad vieni supykę visai nebeaukos tam fondui,o kiti sakys: "Nagi ir Grinius sakė,kad tas fondas daktarų ir inžinierių.Tegul jie ir aukoja.Ko man čia jaudintis".

Nemanome,kad tokios"idėjos" būtų labai plačiai paskliudusios,bet reikalas jautrus.

Fondo Valdybos pirmininku yra Teodoras Blinstrubas.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Šventės šokėjų grupių registracija tęsiama.Registracijos reikalu kreiptis šiuo adresu: Mr.S. ŠIAUČIŪNAS,- 2511 West 69 St.Chicago 29, ILL.

Dalis repertuaro leidinio, pavadinto "MŪSŲ ŠOKIAI", išsiuntinėta užsiregistravusioms grupėms.Pilnas leidinys bus gaunamas sausio mėn. "MŪSŲ ŠOKIŲ" reikalu kreiptis šiuo adresu: Mr.Br.G.Shotas,7140 So California Ave, Chicago 29,ILL.

Šventės sąmata yra $24.000. Jos pagrindinės pozicijos bus paskelbtos visuomenės žiniai. Viena iš pajamų pozicijų sudarys ir aukos.Jas telkti LB Čikagos Apygarda,šventės ruošėjas,pakvietė p.St.VIDMANTĄ, 1301 No 32 Ave,Melrose Park, ILL.Telf: FI 3-2824.Ponas Vidmantas sutiko organizuoti prašomą talką.

Šventės patalpų sutartis pasirašyta su International Amphitheatre už $ 2.000. Pati šventė įvyks 1963 liepos 7d.sekmadienį.Šventės šokėjų pobuvis įvyks Jaunimo Centre,šeštadienį,- liepos 6d.

Šventėje dalyvauti užregistruota 518 šokėjų,neskaitant mokyklinio amžiaus kelių šimtų šokėjų.Šokiams groti numatytas 28 žmonių orkestras. Į kvietimą registruotis iki šio laiko atsiliepė visos Kanados LB apylinkės ir 50 JAV apylinkių.

Tautinių Šokių šventės sekretoriumi sutiko būti p.A. KAREIVA, 7030 So Rockwell Ave,Chicago 29,ILL. Telf:PR 6-0588,o kasininku -p. Ig. PETRAUSKAS, 3600 So Halsted Chicago 8,ILL. Telf:YA 7-5516.

Tautinių Šokių šventės yra puikus būdas mūsų priaugančiai kartai užimponuoti.Lietuvių visuomenė kviečiama į savo atostogų planus įtraukti ir 1963 liepos 7d. įvykstančią tautinių šokių šventę.

INFORM.KOMISIJA

Inž. A. Juodikis grįžo iš Meksikos

Džiugus ir neretas įvykis, kad lietuviai ir emigracijoje ne tik baigia aukštuosius mokslus,užima savo srityje atsakingas pareigas,bet savo darbštumu,sugebėjimais ir sąžiningumu dažnai iškyla į pirmaujančias vietas.

Į tokias eiles galima būtų priskirti ir statybos inžinierių Alfonsą Juodikį,kilimo panevėžietį,inžinerijos studijas baigusį Illinois universitete Urbanoje, dabar gyvenantį Clevelande.

Jis amerikiečių statybos firmos A.G.McKee buvo iškomandiruotas į Meksiką,Meksiko city.Ten išgyveno veik tris metus ir tik prieš pat Kalėdų šventes vėl grįžo į Ameriką.

Meksikoje inž.A.Juodikis vadovavo minėtos firmos statomos rafinerijos ir cheminio fabriko statybos darbams.

Grįždamas su šeima į savo nuolatinę gyvenamą vietą Clevelande,jis buvo sustojęs Čikagoje,kur aplankė čia gyvenančius tris brolius,seserį,draugus ir pažįstamus.

Jo pasakojimu,Meksikos gyvenimo standartas nepalyginamas su Amerikos.Skirtumas didžiausias!Turtingieji ir valdantysis luomas gyvena gan prabangiai,veik kaip taisyklė,savo namus apsitvėrę aukšta mūro tvora,norėdami apsisaugoti ir pasislėpti ne tik nuo nepageidaujamo elemento,bet ir nuo skurstančios liaudies.

Jau eilė metų kai Meksiką valdo socialistai,bet kovoje su skurdu padaryta labai maža pažanga.

J.K.

Kas daryti jeigu...

LINKSMI PATARIMAI VYRAMS

KODĖL IR KAM RAŠAU?

Rašau todėl,kad tokie dalykai dažnai pasitaiko ir žmogus nežino iš karto ką ir bedaryti.Dalykai ne perdaug svarbūs ir nėra noro klausti kieno nors patarimo.Bet vis vien tai nervus gadina.Todėl geriau moterims šių pastabų neskaityti.Reikia pasigailėti moteriškų nervų.

GRAŽUOLĖ KRENTA TAU ANT KELIŲ...

Atsiprašau - čia ne pornografija./Aš ne Raila/.Tai klausimas kaip apsisaugoti nuo kišenvagių.Kišenvagių "biznis" labai platus ir gan pelningas.Rizika maža.Bet piliečiui daug nuostolių iš tokių "biznių".

Prieš pirmąjį pasaulinį karą garsėjo Varšuvos ir Daugavpilio kišenvagiai.Kai tarptautinis traukinys sustodavo Daugavpilyje,tai konduktorius garsiai šaukdavo,praeidamas pro traukinio langus:"Daugavpilis,-saugokis vagių!" Gera buvo to miesto reputacija!

Amerikos kontinentą kišenvagių "kadrais" aprūpina pietų Amerika. Ten /berods Kolumbijoje/ yra speciali /žinoma,ne valdiška/ kišenvagių akademija.Mat kišenvagiui reikia daug teoretiškų žinių. Svarbiausia:būti geru psichologu.Žinoti ir numatyti kaip žmonės į vienokį ar kitokį dalyką reaguoja.Tai svarbiausia.Antra sąlyga:kišenvagis turi gražiai ir patraukliai atrodyti.Kad niekas jo neįtartų.Kišenvagis turi rodyti didelį susirūpinimą savo artimo patogumais ir visokiais būdais stengtis jam "padėti". Tik tada jo "darbas" bus sekmingas.

Iš to kas čia pasakyta aišku,kad kišenvagių amatui labiausiai tinka patrauklios merginos.O geriausia "darbovietė" - spūstis.Traukinyje, autobuse,teatre,bažnyčioj ir panašiai.Retas vyras protestuoja /ne bent žmonos akivaizdoje/ jei besigrūdanti minia sausakimšai prie jo priplos suveltaplaukę blondinę. Piniginė jam,-tam vyrui,tada ne galvoje!..Jei spūsties ir nėra,bet traukiniui staiga truktelėjus,-gražuolė susvyruoja ir krenta tiesiog tau ant kelių..Kol ji atsikelia, kol ji tavęs angelišku balseliu atsiprašo,- tu užmiršai ir psaulį ir piniginę.Tik po gero pusvalandžio tu supranti,kad ir pirmu ir antru atvėju tavo piniginė pateko į gražuolės pirštukus..Aišku?.

TELEFONU SKAMBINA IR.. NEKALBA

Jei tau skambina ir kai tu pakeli telefono ragelį -nekalba arba sako "Wrong number" - ženklas blogas.Tikrina kada tavęs nėra namuose, kada galima pas tave "užsukti" ir ramiai "pasidarbuoti". Tai ne teorija,bet šimtais atsitikimų patvirtinta tiesa. Ką gi daryti? Pranešti policijai? Taip.Bet tas tavęs neapsaugos.Ką gi daugiau daryti?Pakeisti telefono numerį ir išbraukti iš telefono knygų.Taip šiandien jau daug kas daro.Ir jei turi kantrybės -po tokių reguliarių skambinimų - neatsiliepk ir lauk kada "jie" ateis.

SUGRIOVĖ TAVO PEČIŲ

Spaudoje dažnai randame skelbimus,kad veltui,be jokio užmokesčio,jie ateis ir patikrins ar kas nors nėra sugedę tavo namuose.Pavyzdžiui -pečius,vandentekis, kanalizacija ir tt.Ateina, tikrina,išardo ir palieka.Tu prašai atgal sudėti taip, kaip buvo.Jie atsako,kad tai "Against the law".Atseit,įstatymas draudžia tokius sugedusius dalykus atgal sudėti.Ir siūlo "labai pigiai" pataisyti.Ką daryti? Saugokis to,kas siūloma be atlyginimo.Tai beveik visada dvigubai brangiau.

SIŪLO TAU GERĄ DARBĄ

Šiandien neretai pasitaiko,kad tau skambina nepažįstamas balsas ir klausia ar tau ar kuriam kitam tavo šeimos nariui nebūtų reikalingas lengvas ir gerai apmokamas darbas.Siūlosi tuojau atvykti ir viską smulkiai nupasakoti.Pagunda didelė.Ypač jei esi bedarbis,kad ir laikinai.Bet būk griežtas.Sakyk, kad niekam ir joks darbas nereikalingas.Kodėl gi taip? Lengvo ir gerai apmokamo darbo niekas nesiūlo.Tai klasta.Tas siūlytojas yra plėšikėlis,kurs be didelio "vargo" nori patekti į tavo butą,tave apkulti ir apvogti. Geriausiu atvėju: tai koks nors pardavėjas,kurio tu kitu būdu į savo butą neįsileidi.

COOK
WOMAN TO COOK
THE IRVING BANK
FOR
FOUR DAYS PER WEEK
STEADY
10:30 A.M. TO 1:30 P.M.
BANK LUNCH ROOM
6005 W. Irving Park Rd

SEASONS GREETINGS
SLIZ DELICATESSEN
Home of quality homemade
Polish Sausage
3116 W 43rd St. off Archer
LA 3-9533

TINKAMI RŪBAI DUODA
GERĄ SAVIJAUTĄ
DĖMESIO!
Rudens ir Žiemos sezonui
Pas mus yra vyrui pasaulis! Mes galime Jus aprengti nuo galvos iki kojų.Pas mus rasite puikiausią pasirinkimą geriausių gaminų,kaip tai BOTANY"500"kosciumai ir paltai.Manhattan marškiniai,Lee ir Disney skrybelės.VISKAS vienoje krautuvėje!Krautuvė atdara kasdien ir sekmadieniais nuo 10 iki 4 v.p-p-
H. SEIGAN
VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ,
4630-32 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill. Telef.: YA 7-1272
Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam lisimokėjimui be nuošimčių!
Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Gardžiausia duona — bulkutės — sausainiai — tortai
BRUNO KEPYKLOJE
KEPA
LIETUVIŠKĄ DUONĄ
BRUNO KEPYKLA
Kas Valgo Bruno Duoną
Visad Žydi Kaip Aguonos!
Sav. BRUNO MACIANSKIS
3339 So.Lituanica Ave
Tel- CL 4-6376

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

LIETUVIS IZENGIA LENKIJOS SOSTAN

LIETUVIS KAZIMIERAS TAMPA ŠVENTUOJU,O LENKĖS JADVYGOS IR PO ŠIAI DIENAI NEĮSILEIDŽIA DANGUS

IŠTRAUKOS IŠ PROF.DR.VANDOS DAUGIRDAITĖS-SRUOGIENĖS KNYGOS,PAVADINTOS "LIETUVOS ISTORIJA.LIETUVA AMŽIŲ SUKURY"

Ištraukas parinko:

Kostas Naujalis

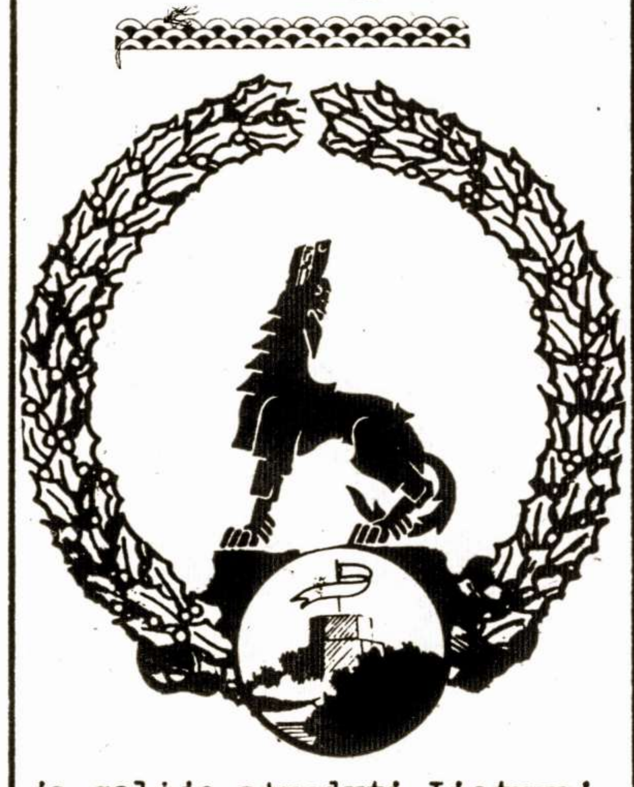

1383 metų pabaigoje lenkų pasiuntiniai jau atvyksta pas Jogailą,siūlydami Lenkijos valdovės ranką ir Lenkijos sostą.

Tuo laiku ir Lenkija išgyveno didelę vidaus krizę.

Valstybė -10-me amžiuje įkurta,iškilusi ir išsiplėtusi,vėliau susskaldė į mažas kunigaikštystes,daugiausia esančias vasalinėje vokiečių priklausomybėje.Vladislavo Uolektėlės iš naujo sujungta,prie jo sūnaus Kazimiero Didžiojo /14a./ susitvarkiusi ir sustiprėjusi - vėl pateko į vargus.Kazimierui mirus be vyriškos giminės įpėdinių,Lenkijos sostas teko jo sesers Elzbietos sūnui Liudvikui iš Anjou giminės,Vengrijos karaliui.Liudvikas buvo vadinamas tėvu vengrams,patėviu lenkams - į Lenkiją retai teatvažiuodavo ir leido joje įsigalėti netvarkai,ponų sauvalei.Jis taip pat mirė sūnaus nepalikęs,bet sostas buvo numatytas vienai iš jo dviejų dukterų,Marijai ar Jadvygai.Abi jos dar kūdikystėje buvo sužadėtos su vokiečių kunigaikščiais,kurių lenkai sau valdovais nepageidavo.Pagaliau lenkų ponai priėmė jaunesniąją, Jadvygą,su sąlyga,kad jie patys parinks jai vyrą.

1384 m.Jadvyga,vos vienuolikos metų mergaitė atvyko į Krokuvą ir buvo vainikuota Lenkijos karališkuoju vainiku.

Jadvyga - tai vienas iš labiausiai mūsų istorijoje žinomų vardų.Moteris,pagarsėjusi savo grožiu,šventosios aureole supama,dėl savo meilės paslapčių ir po 500 metų negali būti kanonizuota,nežiūrint lenkų didžiausių pastangų.

Jadvygos gyslose tekėjo Prancūzijos,Neapolio,Vengrijos,Lenkijos karalių,garsios Kastilijos Blankos, kryžiaus žygių didvyrio šventojo Liudviko motinos, ir daugelio karžygių kraujas.Bet aplinka Vengrijos sostinėje Budoje,kurioje ji augo,jau,atrodo,buvo nutolusi nuo viduramžių asketų idealo.Joje vyravo pasaulietiškos tradicijos,atneštinės iš saulėto Neapolio, romantiškos Sicilijos,kur valdė Jadvygos senelis,kur jos giminių pilyse rado sau įkvėpimo Petrarca ir Bocaccio.Stiprių aistrų nuotaikos turėjo supti jaunutę valdovę jau iš pat jos ankstyvos jaunystės.Vos 5 metų amžiaus Jadvyga buvo bažnytinėmis apeigomis sužadėta,teisingiau sakant, sutuokta,su Austrijos kunigaikščiu Vilhelmu Habsburgu,kiek už ją vyresniu.Šios sutuoktuvės,anų laikų papročiu,turėjo galios virsti tikra santuoka /jau nebereikalinga bažnytinių apeigų/, jei nuotaka,baigusi 12 metų amžiaus,laisva valia sueitų į moterystės ryšius su savo sužadėtiniu.Kai Jadvyga tapo Lenkijos valdove, Vilhelmas ir jo globėjai dėjo visas pastangas,kad jo vedybos įsigalėtų,nors dauguma lenkų ponų buvo tam priešingi.Tuo laiku,kada ju delegacija tarėsi su Jogaila,Vilhelmui pavyko įvažiuoti į Vavelio pilį.Po kiek laiko jis buvo priverstas slapta iš jos bėgti -dar ilgai jis slapstėsi po Krokuvos apylinkes,stengdamasis patekti pas Jadvygą ir sutrukdyti jos vedybas su kitu.Jis visur skelbėsi tapęs teisėtu Lenkijos valdovės vyru.Ir pati Jadvyga veržėsi pas jį.Yra išlikęs net pasakojimas,kaip ši temperamentingoji moteris,nors dar buvo jauna,bandžiusi bėgti iš karališkosios pilies, kaip ji kirvį pagavusi daužiusi vartus,tik senas jos tėvų tarnas /lenkų valstybės paiždininkas/ ją sulaikęs ir prisiprašęs grįžti į rūmus...Atsirado dar kitų jaunikių,siekiančių jos rankos.Mozavijos kunigaikštis net dėjęs pastangų ją pagrobti.Taip jaunajai porai ir nebuvo lemta susijungti.Jadvyga turėjo pasiduoti valstybės vyrų argumentams ir šalto proto apskaičiavimams...

Lenkijos ponai nepageidavo nei Vilhelmo,nei jokio kito vokiečio,bijodami vėl patekti į jų priklausomybę ir nesitikėdami iš jų savo valstybei naudos.Ieškodami savo valdovei vyro,jie didelio pasirinkimo neturėjo: kaimynai kryžiuočiai taip pat buvo vokiečiai,beto,vienuoliai,jaunikio ten nebuvo.Pamarės,Mazovijos,Valakijos kunigaikščiai -smulkūs ir neįtakingi.Didžiausias ir įtakingiausias kaimynas buvo Lietuva ir jos valdovas Jogaila,dar nevedęs.Į jį tad nukrypo visu pirma Mažosios Lenkijos,paskui kitų prie valstybės vairo buvusių ponų akys.Sąjunga su Lietuva visais atžvilgiais juos viliojo.Ypač Mažosios Lenkijos-pietinės Lenkijos dalies-ponai buvo susirūpinę išlaikyti taip arti jų buvusią derlingą Haličo Valuinės žemę,dėl kurios jau senai su lietuviais kariauta.Ne viena iš lenkiškų šeimų jau turėjo prie Dniestro ir Bugo dvarus. Juos viliojo ir tolimos prekybos ryšiai su Juodosios jūros pakraščiais.Jeigu Jadvyga ištekėtų už vokiečio -tektų su tomis visomis "pienu ir medumi tekančiomis žemėmis"atsisveikinti.O jai pasirinkus Jogailą-karai su Lietuva baigtųsi,didžiuliai plotai pri sidėtų.Be to,Lenkija,pakrikštijusi Lietuvą,įsigytų didžiausios garbės pasaulyje, ji būtų aplenkusi kryžiuočius ir nusilpnintų juos.

Didysis Lietuvos kunigaikštis,gavęs iš lenkų kvietimą vesti Lenkijos valdovę ir tapti Lenkijos karaliumi,irgi turėjo eilę motyvų,dėl kurių jam lenkų pasiūlymai galėjo atrodyti Lietuvai naudingi.Lenkija tada savo plotu bent tris kartus buvo mažesnė už Lietuvą,tad sąjunga su ja negalėjo atrodyti pavojinga.Ji sustiprintų Lietuvą prieš kryžiuočius,o priėmęs krikštą iš Lenkijos, Jogaila būtų išlaikęs duotąjį kryžiuočiams žodį /keturių metų bėgyje apsikrikštyti/,bet ir išvengęs jų priklausomybės.Atsipalaidavęs nuo kryžiuočių pavojaus, lenkų pastiprintas,Algirdaitis tikėjosi lengviau pasiekti svarbiausius savo tikslus-užkariauti visą Rusiją.Karališkas vainikas taip pat turėjo Jogailą vilioti.Jis manė drauge išliksiąs ir didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu.

Be abejo,lenkų pasiūlymai buvo Jogailos gerai apsvarstyti.Jis turėjo tuo reikalu tartis ir su Vytautu bei gauti jo pritarimą.Vytautui taip pat sąjunga su Lenkija galėjo atrodyti Lietuvai naudinga.Be to,Jogailai išvykus į Lenkiją,jis ruošėsi vienas valdyti Lietuvą.

Po eilės slaptų pasitarimų su lenkais,Jogaila nusiuntė į Krokuvą savo pasiuntinius su Skirgaila priešakyje -šį kartą piršlio rolėje.Susitarę su ponais Krokuvoje,pasiuntiniai, jau be Skirgailos,palikto lenkų sostinėje kaip įkaito,nuvyko į Vemgrijos sostinę Budą pas karalienę motiną.

1385m.vasarą paruošiamosios derybos jau buvo baigtos.Galutinam susitarimui į Lietuvą atvyko Lenkijos ponai ir Vengrų karalienės pasiuntiniai.Jogaila juos priėmė Krėvos pilyje. 1385 m. rugpiūčio 14d.čia buvo surašytas paruošiamasis aktas,kuris sudarė pagrindą Lietuvos ir Lenkijos politinei sąjungai-unijai.Vėliau sudarytos tikrosios sutarties originalas nėra išlikęs,ir nuo pat jos paskelbimo dienos iki mūs laikų ši sutartis yra įvairiai aiškinama-lenkai ją suprato vienaip,lietuviai kitaip,o ir mokslininkų nuomonės šiuo klausimu skiriasi.Jogaila buvo pakviestas būti Lenkijos karaliumi,jis pažadėjo Lietuvą pakrikštyti ir pats priimti krikštą,sumokėti 200.000 florėnų Vilhelmui Habsburgui už jo sužieduotuvių su Jadvyga nutraukimą,grąžinti Lenkijai jos prarastas žemes,grąžinti visus lenkų belaisvius ir -svarbiausia-sujungti Lietuvą su Lenkija.Dėl to pastarojo punkto iš karto buvo ir iki šiol liko neaiškumų.Kuriuo būdu tas sujungimas turėjo būti vykdomas-niekas nežinojo.Tuoj kilo ginčų,kurie netrukus privedė prie vadinamosios Krėvos unijos nutraukimo,prie vis naujų derybų ir sutarčiu,Lotyniškame tekste,kalbant apie Lietuvos ir Lenkijos susijungimą,yra pavartotas žodis "applicare"/pridėti/.Lenkų istorikai yra sukūrę teoriją apie Lietuvos inkorporaciją,įjungimą.

Anais laikais unijos tarp valstybių buvo dažnas reiškinys,bet kuriomis sąlygomis toji Lietuvos ir Lenkijos unija turėjo būti įvykdyta,iki šiol neaišku. Nemaža tų laikų dokumentų sufalsifikuota.

Kaip ten bebūtų,Krėvos aktas padėjo kertinį akmenį Lietuvos ryšiams su Lenkija,kurie per keletą šimtmečiu Lietuvą sunkiais pančiais suvaržė.Lietuvos kunigaikščiai -Jogaila,Skirgaila,Kaributas,Lengvenis ir Vytautas pasirašę Krėvos aktą,tikėjosi Lietuvą sustiprinti ir politinės sąjungos pagalba ją iškelti,visai neįtardami,kad jie tuo būdu Lietuvai pražūtį ruošė. Ir tikrai,kai netrukus Lietuvoje valdžią į savo rankas paėmė Vytautas,Lietuva visam pusšimčiui metų iškilo ligi prieš tai nematytos didybės.

Įvykiai ir toliau sekė vienas kitą.1386m.pradžioje Jogaila,savo brolių,pusbrolių /jų tarpe ir Vytauto/, eilės kunigaikščių ir bajorų lydimas,atvyko į Krokuvą.Yra išlikęs aprašymas to iškilmingo momento,kuris jaudino ne tik jaunąją karalienę,bet ir visos sostinės,visos Lenkijos gyventojus. Į Krokuvą atvyksta valdovės jaunikis!...Būsimasis Lenkijos karalius,pagonis! Jadvyga buvo gąsdinama,kad Jogaila-biaurus laukinis žmogus,plaukais apžėlęs senis...Už miesto vartu išsiliejo minios žmonių pasitikti svečiu nebuvėlių.Ir koks buvo visų nustebimas,kad lietuviai kunigaikščiai pasirodė ant puikių žirgų,su žibančia,turtinga apranga, geriausios Europoje flandrų gelumbės drabužiais,brangiais kailiais apsivilkę, visi dailūs,didingi,karališkomis dovanomis vežini. O Jogaila buvo gražios povyzos,vidutinio ūgio,taisyklingų veido bruožų,valdoviškos laikysenos vyras.

Bus daugiau

Kova Su Lietuviškais kvislingais

Kadangi šiuo metu mūsų tarpe kvislingai vis labiau išryškėja,ši Lietuvių Gydytojų Korporacijos FRATERNITAS LITHUANICA priimta rezoliucija lieka ytin dėmesio verta:

"Šiuo metu okupuotoje Lietuvoje nėra jokios laisvos kultūrinės organizacijos,su kuria būtų įmanomas laisvas kultūrinis bendradarbiavimas,nes tenai kiekviena organizacija veikia pagal nurodymus komunistų partijos, kuri savo ruožtu aklai vykdo okupanto politrukų nurodymus.

Joks laisvas bendradarbiavimas ar pasitarimas net su atskirais asmenimis okupuotoje Lietuvoje taip pat neįmanomas,nes komunistų partija per savo patikimus organus kontroliuoja ne tik spaudą ir laiškus,bet ir kiekvieną į Lietuvą nuvykusių asmenų pasikalbėjimą.

Esant tokioms aplinkybėms, vadinamas kultūrinis su okupuota Lietuva bendradarbiavimas,kuri okupantas perša per kaikuriuos mūsų tarpe gyvenančius asmenis,iš tikro būtų ne kultūrinis,bet politinis bendradarbiavimas, kokio okupantas patylomis siekia,nes betkoks bendradarbiavimas,kad ir su vadinamomis kultūrinėmis organizacijomis,veikiančiomis tik pagal okupanto direktyvas,reikštų Lietuvos okupacijos netiesioginį pripažinimą.

Tokį bendradarbiavimą Korporacija Fraternitas Lithuanica smerkia ir laiko jį esant lygu Tėvynės išdavimui.

Tuo pačiu metu Korp.Fraternitas Lithuanica mano,kad moralinis ir materialinis Lietuvoje gyvenančių tautiečių rėmimas laiškais ar siuntiniais,kur įmanoma,yra mūsų pareiga."

GREETINGS TO ALL
Our Friends and Customers
OAK WYN FLORISTS
Funeral and wedding flowers.
24 Hr.Service - Open Sundays
6300 Roosevelt-Oak Park, ILL. EU 6-0112

SEASONS GREETINGS
St.AUGUSTINE CHURCH BOWLING LANES
8 New Brunswick Automatics
1435 W.50 St. YA 7-4646
Mr.A.M.BETZ,Manager

Greetings To All From
LYONS SAVINGS & LOAN ASSO
4231 Joliet Ave,Lyons, ILL
Phone HI 7-4630
All savings insured to $ 10.000 by the FSLIC

WOMAN FOR GENERAL HOUSEWORK
Bet. 25 and 40 yrs. old. 3 Adult Northside family. Own room bath and TV. Top wages. References.
Call LA 5-7171.

STABDŽIŲ TAISYMAS
BRAKES RELINED
Nuo '50 iki '58 metų mašinoms kainuoja:
CHEV., FORD, PLYM. $14.95
DODGE, PONTIAC, OLDS., STUD., RAMBLER, BUICK $15.95
MERCURY, THUNDERB., HUDSON $16.95
CHRYSL., De SOTO, PACKARD $18.95
LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC $19.95
Žemos kainos ir čia neišvardintoms mašinoms. Pilnas hydraulinės stabdžių sistemos taisymas (cilinderiai, vamzdeliai, oro šalinimas ir kt.). Taip pat tepimas, alyvos keitimas, smulkūs mechaniški pataisymai, lyginimas ir dažymas.
Nauja dirbtuvė su moderniškiausiais įrengimais.
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.
ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

PARAMA - MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ
2515 West 69th Street .... Telef. RE 7-1731
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika
DUJARDIN, German Brandy V. S. O. P. 5th $4.95
DA SILVA, 10 yr. old Portugal Brandy 5th $3.45
IMPORTED Napoleon Brandy 5th $3.69
BORDEAUX pranc. 1957 m. vynas .... 5th 98¢
AMBASSADOR Vermouth .... 5th 98¢
AUGSBURGER Beer, 24-12 oz. bottles. Case $4.75
KRON Brannvin Aquavit 5th $3.98
HOUSE of Stuart Scotch Whiskey .... Qt. $4.75
HILLS PROS. COFFEE .... 2 sv. $1.15
Didelis pasirinkimas importuotų šokoladų, čeprečių, uogienių, įvairių silkių ir žuvų gaminių.
KAINOS — ŽEMOS! KVIEČIAME ĮSITIKINTI!

Laisvoji Lietuva

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL

Telef:FR 6-5416

Kas ir kur?

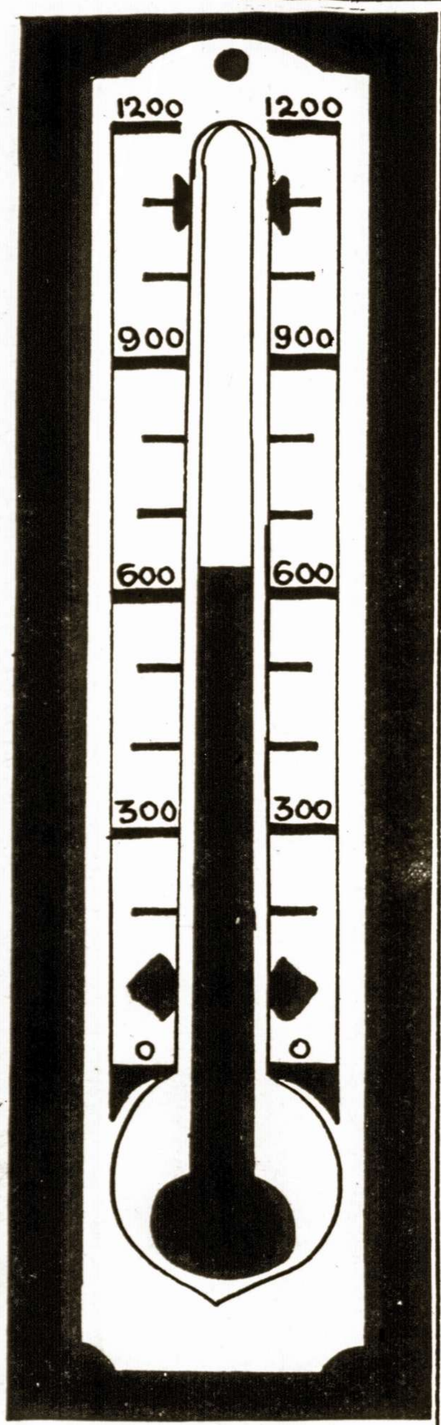

LAISVOSIOS LIETUVOS paskelbtas vajus naujam raidynui įsigyti, kaip matote iš "termometro" savo temperatūrą vis kelia...Tikėdami, kad mielųjų skaitytojų parama nesustos iki termometras sprogs pasiekęs $1.200 dolerių "karštį", mašinas užsakėm ir jos bus atgabentos vasario mėnesio pradžioje.

Dėkodami visiems parėmusiems mūsų pastangas, skelbiame naują aukotojų sąrašą:

1. J. Valiušaitis.....$25
2. V.Jokubaitis.....$20
3. Dr.S. Biežis.....$10
4. A.Petkevičius.....$10
5. J.Kadagys.....$10
6. L.Kašiuba.....$ 5
7. K.Jonuška.....$ 5
8. A.Pimpė.....$ 5
9. R.Rimkevičienė.....$ 5
10. Dr.V.Tauras.....$ 5
11. Pr.Jančiukas.....$ 5
12. J.Tupčiauskas.....$ 5
13. J.Miceika.....$ 5
14. O.Algminienė.....$ 5
15. P.Ličkus.....$ 3
16. E.Balčiūnienė.....$ 1
17. V.Mikutis.....$ 2
18. B. Semaška.....$ 1

$ 127.

VISO AUKOTA: $ 639

- ALTas naujai persiorganizavęs sveikintinai pakreipė savo veiklą, ieškodamas artimesnio kontakto su visuomene, organizacijomis ir spauda. Sausio 5d. naujose ir gražiose ALT patalpose Čikagoje buvo sukviesti visuomeninkai ir spaudos atstovai informacijai-pasikalbėjimui. Pasidalinta mintimis, pasidžiaugta nauja ALTo veiklos akcija ir palinkėta gražiausios sekmės šiai Lietuvos laisvinimu besirūpinančiai organizacijai.

Laisvąją Lietuvą atstovavo Kolegijos nariai V.Kačinskas ir K.Radvila.

- Nuostabios energijos ir pasišventimo Kun.Sugintas per gruodžio mėnesį surinko $ 1.180 mūsų kulturinių institucijų Europoje remimui.

Iš viso, nuo savo gražaus darbo pradžios, kun.Sugintas jau yra surinkęs ir pasiuntęs į Europą $ 102.000!

Gražus pavyzdys, ką gali padaryti vienas pasišventėlis lietuvybės puoselėjimo akcijai.

- LIETUVIŲ FONDAS auga: po šimtą dolerių įmokėjo - Petras Ličkus, kun.P.Patlaba, V.Balčiūnas ir A.Dragunevičius.

- Lietuvos Gen.Konsulas Čikagoje dėkoja visiems jį sveikinusiems švenčių proga ir linki stiprybės -vieningos ir protingos kovos už Lietuvos savarankiškumą.

Lietuviai su vienu iš rezoliucijų autorių - kongresmanas Gordon L.McDonough /R -Calif/ susitinka su Los Angeles lietuviais. Nuotraukoje iš kairės: "Lietuvių Dienų" žurnalo leidėjas ir LB Apylinkės pirm.Antanas Skirius, kongresmanas McDonough, teis, Aleksandras Dabšys ir ALT sk.pirm.Julius Jodelė.
Nuotrauka L.Kančausko

- VISI TALKON SAVO ATSILANKYMU !

Tradicinis Čikagos Lituanistikos Mokyklos vakaras įvyksta sausio 12d. 7 val.v. Jaunimo Centre. Visos Jaunimo Centro patalpos skiriamos svečių patogumui. Motinų Klubo virtuvė teiks skanius valgius. Geriausi gėrimai pagal svečių pageidavimą. Gros du orkestrai abejose salėse. Programą išpildys mokyklos mokiniai. Pelnas -mokyklos išlaikymui! Kviečiami visi!

- Pr.Lukoševičius, sveikindamas Laisvąją Lietuvą su šventėmis, užprenumeravo savo bičiuliams LL :J.Merzvinskui, J.Pleiriui, K.Skipkui,

LAS Čikagos 2-ojo Dr.Vidūno vardo skyriaus rengiamas

KAUKIŲ BALIUS

įvyks V A S A R I O 9d./šeštadienį/ 7v.v. Balio PAKŠTO SVETAINĖJE. Gros B.Pakšto orkestras. Veiks užkandžių ir gėrimų bufetai. Geriausios kaukės bus premijuotos!

KVIEČIAMI VISI
atsilankyti ir linksmai praleisti laiką!

Įėjimas - $2.5o

VACLOVUI GOŠTAUTUI MIRUS

1962 gruodžio 29d. Čikagoje staiga mirė Vaclovas Goštautas.

Netekome narsaus kario, gabaus administratoriaus, tauraus lietuvio ir lietuviškos nacionalistinės idėjos puoselėtojo.

Velionis gimė 1900 birželio 4d. Kretingoje. Kilo iš garbingos bajorų Goštautų žemaitiškos šakos. Mokėsi Kretingoje ir Skuode.

Pirmojo Pasaulinio karo metu, nežiūrint jauno amžiaus, įsijungė aktyviai į atbundančios lietuvių tautos pogrindinę veiklą. Vokiečių žandarų buvo pagautas platinant atsišaukimus, raginančius kovoti dėl nepriklausomybės ir patalpintas į nepilnamečių politinių kalinių stovyklą Šiauliuose. Išsivadavo tik kaizerinei Vokietijai žlugus. Vienas iš pirmųjų stojo savanoriu į atsikuriančios Lietuvos kariuomenės gretas ir jos eilėse dalyvavo kautynėse prieš bolševikus.

1919m. gruodžio mėn. baigęs Karo mokyklą buvo pakeltas į leitenanto lapsnį ir paskirtas į I-mąjį Gusarų pulką. Su to pulko daliniu dalyvavo karo veiksmuose prieš lenkus Salako-Turmonto rajone.

1920m. pabaigoje, pradėjus formuoti II-jį Ulonų pulką, perkeliamas į jį ir ėjo pulko adjutanto ir eskadrono

vado pareigas.

1925m. išeina iš kariuomenės vyr.leitn.laipsnyje ir įstoja į VRM tarnybą. Pradžioje tarnauja Klaipėdos krašto pasienio policijos rajono viršininko pareigose, o nuo 1927m. paskiriamas į centrą atsakomingomis Policijos Referento pareigoms.

Tuo pačiu metu įsijungė į Geležinio Vilko organizaciją ir jos vadovybėje ėjo atsakingas pareigas.

1929m. rudenį, konservatyviajam tautininkų sparnui prikalbėjus prezidentą pašalinti prof.A.Voldemarą iš Ministerio Pirmininko pareigų, velionis lieka ištikimas radikaliam-idealistiniam tautininkų sparnui ir drauge su kitais GV vadovybės nariais vyksta pas prezidentą prašyti, kad neskaldytų tautininkų sąjungos ir neardytų tautos vienybės. Prezidento nepavyko perkalbinti. Velionis už šį žygį skaudžiai nubaudžiamas-pažeminamas: skiriamas II-os eilės rajono viršininko pareigoms į Klaipėdos kraštą. Po kelių mėnesių valdžia apsižiūrėjo, kad į jo vietą netaip lengva surasti tinkamą žmogų, grąžino jį atgal toms pačioms referento pareigoms.

Nuo 1931m. paeiliui buvo Raseinių, Vilkaviškio ir Marijampolės apskrt. viršininku. Šiose pareigose pasireiškia kaip gabus administratorius, tėviškai besirūpinąs visų piliečių ir pavaldinių gerove. Velioniui buvo ypatingai sunkūs 1935-36 metai, kada jo administruojamoje Vilkaviškio apskrityje, kaip ir visoje Suvalkijoje, vyko ūkininkų streikas. Tik velionies energijos ir sumanumo dėka pavyko išvengti didesnio masto susirėmimų ir suėmimų.

1940 metais bolševikai okupavę Lietuvą rado Velionį Marijampolės apsk. viršininko poste. Tuo metu jis po sunkios operacijos sirgo, bet nežiūrint to bolševikai jį areštavo ir įmetė į Marijampolės kalėjimą. Kalėjime buvo žiauriai tardomas ir kankinamas. Išsivadavo tik vokiečių-rusų karui prasidėjus ir grįžo prie savo pareigų.

1944m. pasitraukia į Vokietiją. Iš ten išemigruoja į Kolumbiją, kur verčiasi savystoviu bizniu ir administruoja stambius ūkius. Bet įvykęs gaisras sunaikina sunkiai įgytą turtą.

Kolumbijoje glaudžiai bendradarbiavo su negausiais ten lietuviais, prenumeravo lietuvišką spaudą, bet ilgėjosi platesnės lietuviškos veiklos. 1962m. spalio 7d. persikelia su visa šeima į Čikagą. Staigus klimato pakeitimas ir tropikuose įgytas negalavimas pakirto jo sveikatą.

Velionis buvo energingas žmogus, tolerantiškas ir sugyvenamas, jautrus artimui. Turėjo labai daug bičiulių ir jo vaišingų namų durys buvo atviros visiems į jį besikreipiantiems.

A.a. Vaclovas Goštautas buvo palaidotas 1962m. sausio 2d. šv.Kazimiero kapinėse, Čikagoje.

Velionies našlei p.Liucijai ir sūnui Stasiui reiškiame gilią užuojautą.

O Tau, brangus Vaclovai, - tebūnie lengva svetimoji žemė!

Kairėje -
Los Angeles įvykusiame Literatūros Vakare poetė Elena Tumienė skaito savo kūrybą.

Dešinėje -
Los Angeles lietuvių parapijos choras, diriguojamas Br.Budriūno, dainuoja Tarptautinėje Kalėdų Eglučių parodoje.

Nuotraukos: L.Kančausko